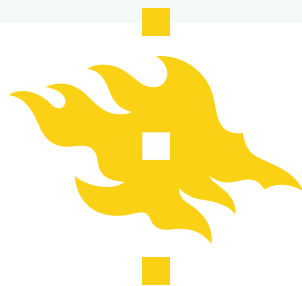

PERUSOPETUKSEN
OPETUSSUUNNITELMA
VUOSILUOKAT 7-9

2008

HELSINGIN NORMAALILYSEO

HELSINGIN YLIOPISTO
KÄYTTÄYTYMISTIEEELLINEN TIEDEKUNTA

Versio 11.09.2014

Sisällys

Tietotekniikka	41
Oppilaanohjaus	42

I YLEISTÄ 3

Kasvatuksen ja opetuksen tavoitteet	3
Toimintakulttuuri	3
Luokat 7–9	3
Opetusharjoittelu	3
Osa-aikainen erityisopetus	4
Erityisopetuksen järjestäminen	4
Pienryhmäopetus	4
Samanaikaisopetus	4
Henkilökohtaiset opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat (HOJKS)	4
Arviointi	5
Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus	5
Maahanmuuttajat	5
Oppilashuolto	5
Helsingin nl:n oppilashuoltosuunnitelma	7
Kolmiportainen tuki	8
Kodin ja koulun yhteistyö	9
Ohjauksen järjestäminen	10
Opiskelutaitojen kurssi	10
Tukiopetus	11

II OPPIAINEET 12

Äidinkieli ja kirjallisuus	12
Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet	13
Toinen kotimainen kieli	14
Ruotsi B1-kielenä	15
Englanti, A1- ja A2-kielet	16
Ranska, A1- ja A2-kielet	17
Ranska, B2-kieli	18
Saksa, B2-kieli	18
Venäjä, B2-kieli	19
Matematiikka	20
Biologia	22
Maantieto	23
Fysiikka	24
Kemia	25
Terveystieto	26
Evangelisluterilainen uskonto	28
Ortodoksinen uskonto	28
Elämäkatsomustieto	29
Historia	30
Yhteiskuntaoppi	32
Musiikki	33
Kuvataide	35
Käsityö	37
Tekninen työ	38
Tekstiilityö	38
Liikunta	39
Kotitalous	40
Muut valinnaiset aineet	41

III ARVIOINTI 44

Oppilaan arviointi	44
Opiskelun aikainen arviointi	44
Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain	44
Työskentelyn arviointi	44
Käyttäytymisen arviointi	44
Oppilaan itsearviointi	45
Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan arviointi	45
Maahanmuuttajaoppilaan arviointi	45
Päätösarviointi	45
Todistukset	45
Peruskoulun tuntijako luokat 7 - 9	47

Muistiinpanoja 48

I YLEISTÄ

Kasvatuksen ja opetuksen tavoitteet

Yliopistollisena harjoittelukouluna Helsingin normaalilyseossa korostetaan oppimisen ja aktiivisen tiedonrakentamisen merkitystä. Norssissa jokaisella on oikeus hyvään oppimiseen ja oppijana kehittymiseen sekä ihmisenä kasvamiseen ja sivistymiseen. Koulu tukee oppilaiden ja opiskelijoiden pyrkimyksiä oman elämänsä hallintaan ja antaa hänelle mahdollisuuden vaikuttaa yhteisiin asioihin. Koulun toiminta mahdollistaa jokaisen kasvun vastuulliseksi yhteisön jäseneksi. Norssissa kunnioitetaan jokaisen ihmisarvoa ja edistetään tasa-arvoa. Koulussa arvostetaan suomalaista kulttuuria ja jokaisen omaa kulttuuritaustaa sekä edistetään kulttuurien välistä vuorovaikutusta. Koulu sitoutuu kestäväan kehitykseen sekä vastuunottoon ympäristöstä ja tulevaisuudesta.

Toimintakulttuuri

Helsingin normaalilyseossa perinteet ja nykyhetki kohtaavat. Se on aloittanut toimintansa v. 1867. Koulun pitkät perinteet näkyvät työvuodessa ja vanhassa ja arvokkaassa koulurakennuksessa.

Normaalilyseo on valtion ylläpitämä Helsingin yliopistoon kuuluva harjoittelukoulu, joka hallinnollisesti on käyttäytymistieteellisen tiedekunnan erillisyyksikkö. Koulussa on perusopetuksen luokat 7-9 ja lukio. Tämän lisäksi koulu on opettajaksi valmistuvien opetus- ja harjoittelupaikka, joten opetusta ja oppimista tutkitaan ja kehitetään yhteistyössä opettajankoulutuslaitosten ja ainelaitosten kanssa.

Normaalilyseo on yleissivistävä koulu, jonka tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua yhteisön ja yhteiskunnan jäseniksi, monipuolisesti sivistyneiksi ihmisiksi ja omien tietojensa ja taitojensa kehittäjiksi. Opiskelussa suositetaan työ- ja toimintamuotoja, jotka kasvattavat opiskelijoiden ja oppilaiden yhteishenkeä ja joissa itsetunto, sosiaaliset taidot ja yhteistyökyky kehittyvät. Koulun toimintakulttuurissa keskeistä on ohjaava kasvatusnäkemys. Se merkitsee rajojen asettamista ja niiden noudattamisesta huolehtimista ymmärtävällä ja päättävällä otteella yhdessä kotien kanssa.

Koulumme on opiskeluyönteinen oppimisympäristö, jossa oppilaat, opiskelijat, opettajat ja muu henkilökunta arvostavat toisiaan ja jossa jokainen jäsen on tärkeä ja arvokas. Turvallisessa kouluyhteisössä opitaan ja harjoitellaan monipuolisia taitoja ja tietoja. Taidokkuudelle ja taiteellisuudelle annetaan runsaasti tilaisuuksia muun muassa koulun juhlissa. Oppilasta ja opiskelijaa kohdellaan yksilönä, jonka oppimista ja itsetunnon kasvua pyritään tukemaan. Heitä ohjataan tarkkailemaan ympäröivää maailmaa. Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta tarjoavat oppilaille ja opiskelijoille mahdollisuuden vaikuttaa kouluyhteisössä ja kouluyhteisöön.

Luokat 7-9

Luokkien 7-9 -oppilaiden enemmistö asuu koulun lähistöllä, ja koulu on heidän lähikoulunsa. Kullakin vuosiluokalla on oma painopisteensä.

Seitsemännen luokan opinnot vievät oppilaan eri oppiaineille tyypillisiin opiskelumuotoihin ja uuden tiedon lähteille. Lukemisen ja kirjoittamisen taitoihin kaikki opettajat kiinnittävät huomiota. Opinnoissa korostuu tiedonhankinta ja tiedon luotettavuuden arviointi.

Kahdeksannella luokalla opinnoissa – edellisten lisäksi – painottuvat elämänhallinnan taidot. Oppiaineiden sisällöt käsittelevät nuoruutta, kehittymistä, kasvamista ja ongelmista selviytymistä. Valinnaisaineet tukevat erityisesti oppilaan omien vahvuuksien löytymistä.

Yhdeksännen luokan opintojen tavoitteena on suunnata nuoren katse ympäröivään yhteiskuntaan, erilaisiin kulttuureihin – suomalaisuutta unohtamatta. Tavoitteena on oman persoonallisuuden ja tulevien jatko-opintovalintojen hahmottaminen.

Opetusharjoittelu

Opetusharjoittelijat perehtyvät ja syventyvät harjoittelun aikana oman aineensa koulutyöskentelyyn sekä opettajan ammattiin kuuluviin yleisiin tehtäviin. Edellinen tapahtuu oman aineen ohjaavien opettajien ohjauksessa, jälkimmäinen opiskelijoista muodostetuissa sekaryhmissä mentorin, koulun opettajan, ohjauksessa. Oma opettaja ohjaa opetusharjoittelijoiden oppituntien suunnittelu- ja toteutustyötä sekä käy yhteisiä keskusteluja tunnin pitäjän ja kuuntelijoiden kanssa. Opetusharjoittelun aikana opiskelija kasvaa opettajayhteisön jäseneksi, itsenäisesti ja joustavasti omaa työtään muiden kanssa yhdessä toteuttavaksi opettajaksi.

Hän osaa tarkastella opettajayhteisöä eheänä yhteisönä ja kiinteänä osana yhteiskuntaa. Hän tiedostaa vastuunsa ja merkityksensä niin omasta ammatillisesta kehittymisestään kuin oppilaiden ja opiskelijoiden oppimisesta ja kasvamisesta sekä työyhteisön yhteistyökykyisyydestä.

Osa-aikainen erityisopetus

Tehtävät ja tavoitteet

Helsingin normaalilyseossa osa-aikaista erityisopetusta annetaan ensisijaisesti oppilaille, joilla on oppimista sopeutumisvaikeuksia. Opetusta ei kuitenkaan ole suunnattu tarkkarajaisesti vain tiettyihin oppilasryhmiin, vaan pyrkimyksenä on mahdollisuuksien mukaan auttaa kaikkia oppilaita, joiden koulunkäynti vaatii erityistukea. Oppimis- ja sopeutumisvaikeuksia saattaa esiintyä lahjakkuudesta riippumatta. Erityisopetuksen piiriin kuuluvat myös maahanmuuttajaoppilaat ja heidän koulunkäyntinsä tukeminen.

Oppimisvaikeudet liittyvät usein lukemis- ja kirjoittamisvaikeuteen, mutta ne voivat olla myös erillisiä vieraiden kielten ja matematiikan oppimisongelmia. Sopeutumisvaikeudet ilmenevät puolestaan koulupelokkuutena, arkuutena, tuntehäirintänä, keskittymiskyvyn puutteena, lyhytjänteisyytenä, tehtävien laiminlyöntinä tai koulupinnauksena. Myös sosiaalinen sopeutuminen kouluun ja luokkayhteisöön voi olla ongelmallista. Erityisopetus ei ole yksinomaan ainekohtaista opiskelua vaan yhä useammin oppimista vaikeuttavien ongelmien selvittämistä, yksilöllisten oppimistyylien löytämistä, opiskelutaitojen harjoittelua ja pitkäjänteisyyden kasvattamista sekä itsetunnon, itseluottamuksen, aloitekyvyn ja opiskelumotivaation vahvistamista ja ylläpitämistä.

Erityisopetuksen tavoitteena on kannustaa ja auttaa oppilaita yksilöllisten edellytysten mukaisesti saavuttamaan sellaisia tietoja ja taitoja, joiden avulla oppivelvollisuus tulee suoritetuksi mahdollisimman hyvin oppilaan kehitystä myönteisesti tukevalla tavalla.

Erityisopetuksen järjestäminen

Pienryhmäopetus

Ainekohtainen pienryhmätyöskentely pyritään aloittamaan yhteisneuvottelulla, johon osallistuvat oppilas, aineenopettaja ja erityisopettaja. Neuvottelussa sovitaan opetuksen tavoitteista, sisällöstä ja esimerkiksi pienryhmäopetuksen kestosta. Ennen pienryhmätyöskentelyn aloittamista erityisopettaja pyrkii seuraamaan oppilaan työskentelyä perusopetusryhmässä.

Pienryhmäopiskelu perustuu joustavuuteen. Opetusjärjestelyihin liittyviä suunnitelmia voidaan muuttaa tarpeen mukaan: jos oppilas esimerkiksi edistyy pienryhmäopiskelussa siinä määrin, että kykenee ja haluaa osallistua luokkaopetukseen aiemmin, hänelle annetaan siihen mahdollisuus. Pienryhmäopetuksessa otetaan huomioon lukivaikeudet ja muut mahdolliset erityisvaikeudet suunnittelemalla opetus ja kuntoutus esimerkiksi oppilaasta tehtyjen asiantuntijalausuntojen perusteella.

Samanaikaisopetus

Erityisopettaja voi toimia apua tarvitsevien oppilaiden tukihenkilönä myös luokkaopetuksessa. Samanaikaisopetus voi olla osana pienryhmäopiskelua, jolloin oppilas opiskelee osan kyseisen aineen oppitunneista pienryhmäopetuksessa ja osan luokkaopetuksessa. Toimivan samanaikaisopetuksen perustana on jatkuva yhteistyö oppilaan, aineenopettajan ja erityisopettajan kesken.

Henkilökohtaiset opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat (HOJKS)

Eri oppiaineiden oppimääriä voidaan mukauttaa oppilaiden oppimisedellytyksiä vastaaviksi silloin, kun oppilas ei pysty saavuttamaan oppiaineen yleisiä tavoitteita. Virallisen päätöksen HOJKS:sta tekee Helsingin kaupungin erityispalvelupäällikkö. Päätös erityisopetukseen ottamisesta tai siirtämisestä tehdään huoltajan suostumuksella ja asiantuntijalausunnan perusteella. Lisäksi tehdään koulun selvitys tukitoimista ja henkilökohtaisesta oppimissuunnitelmasta erityisopetusta edeltävältä ajalta.

Henkilökohtainen oppimissuunnitelma laaditaan tarvittaessa osa-aikaisessa erityisopetuksessa ja aina ennen erityisopetukseen siirtämistä. Oppimissuunnitelma on oppilaan opiskelua ja tavoitteita koskeva suunnitelma. Se sisältää opinto-ohjelman, oppilaan vahvuudet ja kehittämialueet sekä aikaisemman oppimishistorian sekä oppimisympäristön ja toimimisen koulun arjessa. Mikäli jonkin oppiaineen oppimääriä on virallisesti

mukautettu, sen tulee näkyä oppimissuunnitelmassa. HOJKS tarkistetaan säännöllisesti ja se voidaan purkaa, mikäli tutkimusten perusteella oppilas esimerkiksi pystyy suoriutumaan yleisopetuksen tavoitteiden mukaisesti.

Arviointi

Erityisopettaja osallistuu oppilaan arviointiin yhdessä aineenopettajan kanssa. Arvioinnissa kiinnitetään ensisijaisesti huomio oppilaan edistymiseen ja mahdollisuuteen siirtyä yleisopetukseen.

Luokkaopetuksesta poikkeavat työtavat ja yksilölliset tavoitteet sekä oppilaasta mahdollisesti tehty asiantuntijan lausunto vaikuttavat pienryhmässä opiskelleen oppilaan arviointiin.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus

Maahanmuuttajat

Erityisopettajat ja opinto-ohjaajat tekevät yhteistyötä maahanmuuttaja-oppilaan vastaanottamisessa. Maahanmuuttajaoppilaan yksilöllisistä tarpeista lähtien voidaan järjestää yhteisneuvottelu, jossa erityisopettaja, opinto-ohjaaja, oppilaan luokanvalvoja ja muut tarvittavat asiantuntijat (esim. rehtori ja suomea toisena ja vieraana kielenä opettava opettaja) tekevät kokonaisarvioinnin ja -suunnitelman oppilaan koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Oppilas ja hänen huoltajansa voivat olla mukana tällaisessa palaverissa.

Tavoitteena on, että oppilas ja hänen huoltajansa pyritään sopeutuvat suomalaiseen kouluelämään. Heidän kanssaan tehdään yhteistyötä tavoitteen saavuttamiseksi.

Koulu huolehtii maahanmuuttajien ja muiden kieli- ja kulttuurivähemmistöjen ohjaamisesta sekä heidän jatko-opintomahdollisuuksiensa turvaamisesta.

Oppilashuolto

(hyväksytty opettajakokouksessa 12.8.2014)

Oppilashuollon tavoitteena on varmistaa oppilaan kokonaisvaltainen hyvinvointi. Koulun tulee edistää ja ylläpitää hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin yksilöllisiä edellytyksiä. Oppilashuolto on keskeinen osa koulun kasvatus- ja opetustehtävää ja siinä otetaan huomioon oppilaan edun ensisijaisuus.

Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti uuden Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) mukaan ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi oppilaalla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan. Oppilashuoltotyöllä tuetaan myös heidän osallisuuttaan.

1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Monialaisella oppilashuollolla tarkoitetaan koulussa toimivien eri ammattiryhmien, oppilaiden ja heidän huoltajiensa yhteistyötä, jonka tavoitteena on varmistaa koulu- ja opiskelu ympäristön sekä yhteisön terveys, turvallisuus ja hyvinvointi..

Helsingin normaalilyseon monialaisen oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa Helsingin yliopiston harjoittelukoulujen oppilashuollon ohjausryhmä. Ohjausryhmän kokoonpanosta päättää koulutuksen järjestäjä. Monialaisen oppilashuollon yhteistyössä otetaan huomioon Helsingin opetusviraston ja sosiaali- ja terveystoimen oppilashuoltoa koskevat linjaukset.

Oppilashuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun koko henkilökunnalla. Oppilashuollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuolto. Näiden alojen asiantuntijat toimivat yhteistyössä sekä yksilö- että yhteisötasolla. Palvelut järjestetään lain (OHL 1287/2013, 15 § ja 17§) edellyttämässä määräajassa.

Oppilashuoltoa toteutetaan ja ratkaisuja etsitään yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja muut edellytykset. Koulussa toimivien eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on oppilashuoltotyössä keskeinen työmenetelmä. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Oppilaille sekä heidän huoltajilleen annetaan tietoa käytettävissä olevista oppilashuollon palveluista ja ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Vanhempainilloissa ja muissa huoltajien tapaamisissa kerrotaan huoltajien ja oppilaiden mahdollisuudesta saada oppilashuollollista tukea. Lisäksi palveluista ja tukitoiminnoista löytyy tietoa koulun kotisivuilta, vuositiedotteesta ja Wilman tiedotteista

Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat yleisesti esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Hyvä ja toimiva oppilashuollollinen kokonaisuus rakentuu eri koulutusasteiden toimijoiden vuorovaikutuksesta. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa olevan oppilaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään koulu yhteisössä sekä yhteistyössä Helsingin normaalilyseon oppilashuoltoon liittyvien yhteistyötahojen kanssa. Koulutuksen järjestäjä arvioi vuosittain oppilashuollon toteutumista.

2 Yhteisöllinen oppilashuolto

Oppilashuollon pääpaino on ennaltaehkäisevässä toiminnassa sekä yhteisöllisessä oppilashuollossa. Lähtökohtana on se, että yhteisön hyvinvointiin voidaan ja tulee vaikuttaa.

Yhteisöllisellä oppilashuollolla tarkoitetaan niitä koulun toimia, joilla seurataan, kehitetään ja arvioidaan oppilaiden hyvinvointia, oppimista, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä niitä toimia, jotka edistävät opiskelu ympäristön terveellisyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Tämä tarkoittaa ennen kaikkea hyvinvoivista ihmisistä ja terveyttä tukevasta ympäristöstä koostuvaa koulu yhteisöä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Yhteisöllisen oppilashuollon yhteydessä voidaan arvioida myös yksittäisen luokan pedagogista ja sosiaalista tilannetta. Yksittäistä oppilasta koskevat asiat käsitellään yksilökohtaisessa oppilashuollossa, tarvittaessa oppilaan/huoltajan suostumuksella monialaisessa asiantuntijaryhmässä. (monialaisessa yksilökohtaisessa oppilashuollossa eli asiantuntijaryhmissä).

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Oppilaiden osallisuuden edistäminen on opetuksen järjestäjän tehtävä. Oppilashuolto luo siten koulu yhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Koulun aikuiset voivat yhdessä huoltajien kanssa omilla asenteillaan ja valinnoillaan rakentaa yhteisöllisyyttä. Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä voidaan lisätä erilaisilla toimintatavoilla, jotka edesauttavat ongelmien ennaltaehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä. Näitä ovat mm. oppilaskuntatyö, vertaissovittelu, tukioppilas- ja KiVa-koulu -toiminta.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Kouluissa pyritään tietoisesti oppilaiden ja henkilöstön turvallisuuden tunteen lisäämiseen. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Koulun järjestyssäännöt lisäävät koulu yhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä. Helsingin normaalilyseon suunnitelma oppilaiden suojaamisesta väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sisältyy koulun oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelmaan.

Yhteisöllisessä oppilashuollossa seurataan ja edistetään koulu ympäristön terveellisyttä sekä turvallisuutta ja koulu yhteisön hyvinvointia. Koulurakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen on osa ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta. On tärkeää, että eri oppiaineiden opetukseen ja tietoturvallisuuden annettuja ja laadittuja turvallisuusohjeita noudatetaan. Turvallisuutta edistävät toimintatavat koskevat myös tapaturmien ennaltaehkäisyä. Koulu yhteisön ja sen opiskelu- ja työympäristön terveys ja turvallisuus tarkastetaan laajasti kolmen vuoden välein (toimijoina työterveyshuolto, terveystarkastaja, koulu- ja opiskelu-terveydenhuolto, työsuojeluhenkilöstö). Koulutuksen järjestäjä huolehtii erillisellä ohjeella siitä, että oppilaan

oppimisympäristö työelämään tutustumisen aikana on turvallinen.

3 Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista yksilökohtaista oppilashuoltoa, oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin sekä oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa. Yksilökohtaisesta oppilashuollosta saatavat yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Varhaisen tuen turvaaminen ja ennaltaehkäisevät toimintamallit tukevat yksilön tasaista kasvua ja kehitystä. Oppilashuollon tuen suunnittelussa ja koulutyössä otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet. Yksilökohtaisen oppilashuollon toimenpiteillä varmistetaan oppilaan omien toimivien vuorovaikutus- ja toimintamallien kehittyminen. Oppimisen edellytyksenä on hyvinvoiva oppilas.

Kaikessa oppilashuoltotyössä oppilaan ja opiskelijan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet ovat tärkeitä. Niin ikään nuoren ikä, kehitystaso ja muut henkilökohtaiset edellytykset otetaan huomioon. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Oppilaat tulevat kuulluksi ja tätä tavoitetta edistää se, että nuori kokee tilanteen kiireettömänä. Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Nuoren tai tarvittaessa huoltajan kirjallisella suostumuksella asian käsittelyn tueksi kootaan tapauskohtaisesti monialainen asiantuntijaryhmä. Ryhmän kokoonpano perustuu nuoren tai tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan tai opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta. Oppilaan tukemiseen tarkoitettua tehostetun ja erityisen tuen moniammatillista työtä on kuvattu tarkemmin Helsingin normaalilyseon peruskoulun opetussuunnitelman kolmiportainen tuki -kohdassa.

Monialaisen asiantuntijaryhmän oppilashuollon toimenpiteistä laaditaan aina opiskeluhuollon kertomus. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilashuollon kertomukset mahdollisine liitteineen tallennetaan opiskeluhuollon salassa pidettävään rekisteriin. Oppilashuollon rekisteristä voidaan luovuttaa sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi hankitaan oppilaan, opiskelijan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen. Mikäli tietoja annetaan sivullisille, on asiakirjaan kirjattava kenelle, mitä ja mistä syystä tietoja on luovutettu.

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen oppilas- ja opiskelijahuoltotyön potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti oppilashuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakasrekisteriin.

Helsingin normaalilyseon oppilashuoltosuunnitelma

Oppilashuoltosuunnitelma on asiakirjojen muodostama kokonaisuus, joka ohjaa opiskeluhuollon toteutusta, arviointia ja suunnittelua. Helsingin normaalilyseon oppilashuoltosuunnitelman laadinnassa otetaan huomioon Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Oppilashuoltosuunnitelmaan sisältyvät asiakirjat laaditaan monialaisena yhteistyönä. Koulutuksen järjestäjä määrää vastuuhenkilön, jonka johdolla asiakirjat tarkistetaan ja päivitetään vuosittain. Koulutuksen järjestäjän nimeämä oppilashuollon ohjausryhmä seuraa koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman toteuttamista.

Oppilashuoltosuunnitelmaa laadittaessa sovitaan menettelytavoista, joilla koulun henkilöstö, oppilaat, opiskelijat ja huoltajat sekä tarvittavilta osin yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suun-

nitelmästä tiedottamisesta edellä mainituille.

Oppilashuoltosuunnitelmaan sisällytetään seuraavat asiat:

A Oppilas- ja opiskelijahuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhuoltopalvelut

Opiskeluhuoltosuunnitelmassa esitetään arvio koulun oppilas- ja opiskelijahuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista palveluista niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi määräajassa ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi.

Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta tukee koulun käytettävissä olevien resurssien kohdentamista yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen oppilashuoltotyöhön, oppilashuollon henkilöstön yhteistyöhön ja yhteistoimintaan koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Arviossa huomioidaan koulu yhteisön ja -ympäristön tarpeet, asuinalueen erityispiirteet sekä tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä koulussa. Arvion valmistelussa otetaan huomioon oppilaiden, opiskelijoiden, huoltajien sekä opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa tehdyn yhteistyön pohjalta saatu tieto.

B Toimintatavat yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseksi

Yhteisöllisen oppilas- ja opiskelijahuollon tavoitteena on koulu yhteisön ja -ympäristön terveellisyys, turvallisuus, esteettömyys ja hyvinvoinnin edistäminen. Tavoitteena on myös edistää osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvää oppimista. Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen ohjaavat toimintaa.

C Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

Yksilökohtaisen oppilas- ja opiskelijahuollon tavoitteena on oppilaan kokonaisvaltaisen kehityksen, terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen seuranta ja tukeminen. Toimintatavoissa keskeistä on arvostava ja luottamukseen perustuva kohtaaminen sekä nuoren omien mielipiteiden ja toivomusten huomioiminen hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Erityinen huomio kiinnitetään ongelmien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tukeen. Opiskeluhuoltosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen oppilashuollon kokonaisuus. Toiminnan edellytyksenä ovat selkeät ohjeet ja kaikkien osapuolten tietoisuus käytettävissä olevista palveluista sekä niiden toimintatavoista.

D Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Huoltajilla on ensisijainen vastuu oppilaan kasvatuksesta. Koulu tukee kotien kasvatustehtävää ja vastaa oppilaan ja opiskelijan kasvatuksesta koulu yhteisön jäsenenä. Yhteisvastuullisen kasvatuksen tavoitteena on edistää oppilaan oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja hyvinvointia koulussa.

Oppilashuoltotyötä ohjaa kaikkien osapuolien kunnioittaminen, luottamuksellisuus sekä eri osapuolien tietojen saantia ja salassapitoa koskevat säädökset.

Kolmiportainen tuki

(hyväksytty opettajakokouksessa 12.8.2014)

Opetussuunnitelman tavoitteet ovat kaikille yhteiset, ja niiden mukaisesti opettaja suunnittelee opetettavat asiat ja työskentelytavat. Oppilaalla on oikeus saada oppimiseensa tukea, kuten eriyttämistä, tukiopetusta tai osa-aikaista erityisopetusta. Oppilaalle annettava tuki on jousta-vaa, pitkäjänteistä ja suunnitelmallista sekä oppilaan tarpeen mukaan muuttuvaa, ja sen lähtökohtana on oppilaan kokonaistilanne.

Oppilaan tuki suunnitellaan ja toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä, johon oppilas ja huoltaja osallistuvat aktiivisesti. Luokanohjaaja koordinoi oppilaan tuen suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Oppilaan tuki toteutetaan yhteistyössä oppilasta opettavien opettajien ja oppilashuoltoryhmän kanssa.

Yleinen tuki

Yleinen tuki on osa jokaiselle oppilaalle annettavaa kasvatusta ja opetusta. Yleistä tukea toteuttavat aineenopettajat tarvittaessa yhteistyössä erityisopettajien kanssa. Aineenopettajat kirjaavat tuen eri muodot Wilma-järjestelmään. Tukimuotoja ovat muun muassa opetuksen eriyttäminen, vaihtelevat tehtävät ja työskentelytavat, tukiopetus, joustavat opetusjärjestelyt, kokeiden erityisjärjestelyt, samanaikaisopetus tai koulunkäyntiavustajan antama tuki.

Tehostettu tuki

Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on pedagogiseen arvioon perustuen annettava tehostettua tukea hänelle tehdyn oppimissuunnitelman mukaisesti. Oppimissuunnitelman laatii luokanohjaaja, joka voi konsultoida erityisopettajia suunnitelman laatimisessa. Oppimissuunnitelmassa tuodaan esille

- oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena
- oppilaan saama yleinen tuki ja arvio sen vaikutuksista
- oppilaan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea

Tehostettu tuki on luonteeltaan intensiivisempää kuin yleinen tuki. Se on säännöllistä ja siinä hyödynnetään samanaikaisesti eri tukimuotoja. Tehostettu tuki suunnitellaan ja toteutetaan oppilaalle kokonaisuutena. Tähän tuen muotoon siirtyminen käsitellään oppilashuoltoryhmässä. Tuen muotoina voivat olla esimerkiksi jatkuva osa-aikainen erityisopetus ja tukiopetus sekä eriytetty oppimateriaali. Pedagoginen arvio ja oppimissuunnitelma kirjataan Wilma-järjestelmään.

Erityinen tuki

Jos oppilaalle annettu tehostettu tuki ei riitä auttamaan oppilasta selviytymään koulutyöstä, tehdään hänelle erityistä tukea koskeva hallintopäätös. Päätöksen tekee johtava rehtori. Ennen päätöksen tekoa, on huoltaja sekä oppilasta kuultava sekä tehtävä pedagoginen selvitys. Kirjallisessa pedagogisessa selvityksessä tulee olla

- oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena
- oppilaan saama tehostettu tuki ja arvio sen vaikutuksista
- oppilaan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet
- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea
- perusteltu arvio siitä, tarvitseeko oppilas yhdessä tai useammassa oppiaineessayksilöllistetyn oppimäärän

Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), josta käy ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukainen opetuksen järjestäminen ja muun tuen antaminen. HOJKS:n laadinnassa ovat mukana luokanohjaaja, erityisopettaja, mahdollisesti eri aineiden opettajia sekä huoltajat. Erityisen tuen aikana moniammatillinen yhteistyö ja yksilöllisen ohjauksen merkitys korostuu. Erityisopettajan antama tuki on korostuneempaa kuin aiemmissa tuen muodoissa. Tuen muotoina ovat esimerkiksi osa-aikainen erityisopetus sekä tarvittaessa oppimäärien yksilöllistäminen, joka on yleensä väliaikainen ratkaisu. Pedagoginen selvitys ja HOJKS kirjataan Wilma-järjestelmään.

Kodin ja koulun yhteistyö

Normaalilyseo pyrkii avoimeen vuorovaikutukseen oppilaiden huoltajien kanssa, tekeehän se kasvatusta ja opetustehtäväänsä yhdessä kotien kanssa. Yhteydenpito alkaa jo ennen kuin oppilaat tulevat kouluun: ku-

udesluokkalaisten vanhemmille ja kouluun mahdollisesti tuleville oppilaille tarkoitettussa tilaisuudessa esitellään koulua ja kerrotaan sen opetussuunnitelmasta ja kasvatusnäkemyksestä.

Vanhempainilloissa, joita järjestetään kullekin luokkatasolle ainakin kerran lukuvuodessa, oppilaan huoltajilla on mahdollisuus saada tietoa ja keskustella luokanvalvojan, opettajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa koulun työtavoista, kasvatuksesta, arvioinnista, valintamahdollisuuksista, valintojen merkityksestä ja jatko-opintomahdollisuuksista. 7. luokan vanhempainillat keskittyvät koulun tapojen ja käytänteiden esittelyyn ja niistä keskustelemiseen, 8. luokan vanhempainilloissa puhutaan arvioinnista ja valinnaisuudesta, 9. luokalla keskitytään jatko-opintomahdollisuuksiin.

Koulu tiedottaa lukuvuoden toiminnastaan lukuvuoden alussa jaettavassa vuositiedotteessa, jossa on myös koulun henkilökunnan yhteystiedot huoltajien yhteydenottoja varten. Erityisesti luokanvalvojen ja huoltajien säännöllisen yhteydenpidon koulu näkee oppilaan hyvinvoinnin ja oppimismahdollisuuksien kannalta tärkeänä. Vanhempia kehoitetaan ottamaan yhteyttä myös suoraan aineenopettajiin, opinto-ohjaajiin, rehtoriin tai muuhun henkilökuntaan, jos oppilaan koulunkäynti sitä edellyttää.

Ohjauksen järjestäminen

Ohjaustoiminta järjestetään koulussa oppilaanohjauksena ja kaikkia opettajia koskevana, jatkuvana ohjaustyönä. Jatkuvuuden edellytyksenä on, että oppilaan opettajat tekevät yhteistyötä oppilaan koulunkäynnin aikana ja eri nivelvaiheissa. Kaikkien opettajien tehtävänä on ohjata oppilasta oppiaineiden opiskelussa sekä auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja valmiuksiaan sekä ennaltaehkäistä opintoihin liittyvien ongelmien syntyä. Aineenopettaja on tarvittaessa yhteydessä huoltajaan oppilaan opintoja koskevissa asioissa.

Perusopetuksen työtavoista, valintamahdollisuuksista ja niiden merkityksestä opiskeluun ja tulevaisuuden suunnitelmiin kerrotaan oppilaille ja hänen huoltajalleen oppilaanohjauksen opetussuunnitelmassa mainittujen tapojen lisäksi vanhempainilloissa ja koulun tiedotteissa. Tarvittaessa järjestetään myös oppilaan opiskelua ja valintoja koskevia keskusteluja, joihin voivat osallistua oppilaan ja huoltajan lisäksi luokanohjaaja, muut opettajat ja oppilashuoltohenkilöstön edustajat.

Koulussa toteutettava ohjaus jäsentyy kaksitasoisena toimintana: opetussuunnitelman mukaisesti annettavana oppilaanohjauksena sekä ohjauksen strategiana, johon sisältyvät ohjauksen järjestäminen koulussa sekä koulun sisäinen työnjako. Ohjaustoiminnan periaatteena on tukea oppilaan opiskelua, kasvua ja kehitystä sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä.

Ohjaustoiminta toteutetaan koulun sisäisenä yhteistyönä ja sen organisointia johtaa asteen rehtori. Opinto-ohjaaja on ohjauksen asiantuntija, joka vastaa oppilaanohjauksen toteuttamisesta. Luokanohjaaja toimii oppilaan lähiohjaajana, joka seuraa oppilaan opiskelua ja koulunkäyntiä. Aineenopettaja ohjaa oppilasta oman aineensa opiskelussa.

Kokonaisvaltaiseen ohjaustoimintaan kuuluu koulun sisäisen yhteistyön lisäksi myös yhteistyö paikallisen työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Tämä toteutetaan eri oppiaineiden ja oppilaanohjauksen opetussuunnitelmissa mainituilla tavoilla.

Opiskelutaitojen kurssi

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on kehittää seitsemäsluokkalaisten opiskelutaitoja ja tukea oppilaiden sopeutumista uuteen kouluun.

Keskeiset sisällöt

Kurssilla opiskellaan tiedonhankintaa ja tiedon käsittelyssä ja välittämisessä tarvittavia taitoja. Kurssin työskentelyssä painottuvat työskentely yksin ja erilaisissa ryhmissä, oman työskentelyn suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen. Kurssilla opiskeltavia taitoja kehitetään ja syvennetään eri oppiaineiden tunneilla.

Käytännön järjestelyt

Kurssi toteutetaan seitsemäsluokkalaisten opintojen alkuvaiheessa. Kurssista vastaavat äidinkielen ja tietotekniikan opettajat. Tämän lisäksi pienryhmiä ohjaavat erityisopettajat ja opinto-ohjaajat, jotka samalla rakenta-

vat luokan opiskelua tukevan tukiverkon. Tähän tukiverkkoon kuuluvat myös luokkien luokanvalvojat.

Tukiopetus

Aloitteen tukiopetuksesta voi tehdä aineenopettaja, oppilas tai oppilaan huoltaja. Tukiopetusta antavat aineenopettajat ja opetusharjoittelijat. Tukiopetusta voi saada tilapäisesti, esim. sairauden takia, oppimisvaikeuksia kohdannut oppilas. Koulu ei järjestä tukiopetusta oppilaalle, joka on jäänyt jälkeen huoltajan anomana ylimääräisen loman takia. Koulu ei myöskään järjestä tukiopetusta oppilaalle, joka ei itse ole halukas ja motivoitunut työskentelemään saavutusten parantamiseksi. Tukiopetus järjestetään yleensä oppituntien ulkopuolella, ja siitä tiedotetaan oppilaan huoltajalle.

II OPPIAINEET

Eheyttäminen ja aihekokonaisuudet

Aihekokonaisuudet sisältyvät oppiainekohtaisiin opetussuunnitelmiin. Tämän lisäksi aihekokonaisuuksia toteutetaan Helsingin normaalilyseossa lukuvuosittaisina projekteina ja teemapäivinä. Tulevan lukuvuoden yhteisestä teemoista ja aihekokonaisuuksista päättävät opettaja- ja oppilaskunnat yhdessä.

Aihekokonaisuudet ovat

1. Ihmisenä kasvaminen
2. Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys
3. Viestintä ja mediataito
4. Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys
5. Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta
6. Turvallisuus ja liikenne
7. Ihminen ja teknologia

Äidinkieli ja kirjallisuus

Äidinkieli ja kirjallisuus on tieto-, taito- ja taideaine, joka antaa tilaa oppilaan kiinnostukselle kieleen, kirjallisuuteen ja vuorovaikutukseen. Lukemista, kirjoittamista ja puhumista harjoitellaan monipuolisesti. Oppilas oppii työskentelemään sekä ryhmissä että itsenäisesti, arvostamaan omaa sekä muiden ajattelua. Hän oppii asettamaan opiskelulle tavoitteita sekä ottamaan vastuuta omasta työskentelystään ja sen arvioinnista. Lisäksi korostetaan kulttuurin merkitystä elämyksien ja nautinnon tuottajana.

Äidinkieltä ja kirjallisuutta opiskellaan vuosiluokilla 7. – 9. yhteensä yhdeksän vuosiviikkotuntia, kolme vuosiviikkotuntia kullakin luokalla. Jokaisella luokka-asteella on opiskelussa omat painopisteensä, jotka rakentuvat aikaisemmin opitulle. Opiskelu suunnitellaan jokaiselle luokalle yksilöllisesti, jolloin ryhmän koko ja taso otetaan huomioon. Oppiainetta opiskellaan sekä koulussa että kotona. Kotitöihin kuuluu mm. kirjallisuuden lukeminen, ja kirjoja luetaan ainakin kaksi jaksoa kohti. Lisäksi opiskeluun liittyy opintokäyntejä (esim. teatteri tai taidenäyttely) ja vierailuja.

Tavoitteena onkin, että oppilas kehittyy aktiiviseksi viestijäksi ja lukijaksi, joka pääsee osalliseksi kulttuurista sekä osallistuu ja vaikuttaa yhteiskuntaan. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksessa tuetaan oppilaan itsenäistä ajattelua rohkaisemalla häntä kriittisyyteen, kielentämällä maailmaa sekä omaa ajattelua. Seitsemännellä luokalla vahvistetaan oppilaan sellaisia äidinkielen perustaitoja, joita oppilas tarvitsee opiskelussaan, ja lisätään hänen kirjallisuuden tuntemustaan. Oppilas oppii jäsentämään ilmaisuaan. Kahdeksannella oppilaalle annetaan eväitä, joitten avulla hän itse pystyy yhteisöissä osallistumaan ja vaikuttamaan sekä kriittisesti tarkastelemaan ympäröivää tekstimaailmaa (sähköistä, visuaalista, verbaalista ja äänellistä). Yhdeksännellä luokalla tavoitteina ovat perustiedot omasta äidinkielestä ja kulttuurista sekä näiden yhteyksistä eurooppalaiseen kulttuuriin ja laajemminkin. Jatko-opiskelussa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja pohjustetaan (viestinnän suunnitteleminen, tekstilajien tuntemus, tottumus tiedonhankinnan ja -käytön prosessiin).

7. luokka

Hyppy tiedon maailmaan

Äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelun kaari alkaa oppilaan oppimishistoriasta, hänen tiedoistaan, taidoistaan, kokemuksistaan ja mielenkiintonsa kohteista. Matka jatkuu uuden tiedon etsimiseen, punnitsemiseen ja hyödyntämiseen ilmiöiden kuvaamisen, luokittelamisen ja määrittämisen kautta. Näin hän kartoittaa ympäröivää maailmaa, oppimisympäristöään ja taitojaan.

Oppilas opiskelee erilaisia lukustrategioita ja työskentelytapoja (esimerkiksi ryhmätyöskentely, keskustelu). Hän etsii ja arvioi käyttämiään lähteitä, tuntee ja tuottaa erilaisia kertovia sekä opiskelussa tarvittavia tekstilajeja ja perehtyy monipuolisesti kaunokirjallisuuteen. Hän jakaa puhutun ja kirjoitetun tekstin

perusosiinsa sekä luokittelee kieltä ja kirjallisuutta.

8. luokka

Oman itsensä tunnistaminen

Kahdeksannella luokalla oppilas tarkastelee itseänsä lukijana, kirjoittajana, puhujana – yleensä kielen ja kulttuurin käyttäjänä. Hän tiedostuu vaikutusmahdollisuuksistaan sekä ratkaisuihistaan ja perustelee niitä. Hän tarkastelee kriittisesti median antamaa kuvaa itsestään ja viiteryhmästään. Hän hahmottaa minuuttansa tutkimalla ja argumentoimalla yhdessä ryhmänsä kanssa.

Oppilas erittelee ja rakentaa erilaisia argumentoivia tekstejä. Hän suuntaa puhutut ja kirjoitetut tekstinsä tarkoituksenmukaisesti sekä monipuolistaa omaa lukijakuvaansa.

9. luokka

Minä ja muu maailma

Yhdeksännellä luokalla oppilaalle tarjotaan aineksia nähdä itsensä osana kulttuurista maailmaa, sen luojana ja käyttäjänä, osana historiallista ketjua. Samalla tavalla hän opiskelee suomalaisen kulttuurin moninaisuutta, sen historiaa ja osallisuutta eurooppalaiseen ja koko maailman kulttuuriin. Oman kulttuurin omaleimaisuus ja samanlaisuus muiden kulttuurien kanssa rakentuu kokonaisuudeksi, jossa hänellä on oma osansa.

Oppilas opiskelee suomalaisen kirjallisuuden tyyliä ja päälinjoja sekä äidinkieltä ominaispiirteet. Oppilas rakentaa ja erittelee erilaisia pohtivia tekstejä ja harjaantuu monenlaisiin näkemyksiin ja osallistumistapoihin.

Valinnaisaineet

Lyhyt valinnaissaine

Ilmaisutaito

Miltä tuntuu seistä näyttämöllä? Miten syntyy sankari teatterissa? Mille katsojat nauravat? Osallistujien valinnan mukaan harjoitellaan esimerkiksi puheilmaisua ja roolityöskentelyä. Tavoitteena voi olla myös pienimuotoisen esityksen työstäminen valmiiksi.

Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet

Vieraan kielen taito on sekä opetuksen tavoite että väline. Kielitaito on osa kulttuuria.

Opetusjärjestelyissä otetaan huomioon oppilas sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä. Oppilasta rohkaistaan käyttämään omaa luovuuttaan ja mielikuvitustaan kielitaitonsa kehittämiseksi sekä arvioimaan itse omaa edistymistään kielen opiskelussa.

Opetuksessa painotetaan seuraavia asioita:

Tiedon hankkiminen ja välittäminen

Vieraita kieliä opiskellaan sääntöjä, malleja ja sovelluksia hyödyntäen. Opitaan muokkaamaan, yhdistämään ja esittämään opittua suullisesti, kirjallisesti ja visuaalisesti. Omaksutaan tietoa kielialueen maista, asukkaista ja elintavoista sekä opitaan välittämään vastaavia tietoja omasta maasta. Vierasta kieltä hyödynnetään myös muiden oppiaineiden opiskelussa, ajankohtaisten tapahtumien seuraamisessa ja koulun ulkopuolisessa elämäntilanteissa.

Kirjallinen ja suullinen viestintä

Harjoitellaan laatimaan erilaisia kirjallisia tuotoksia ja suullisia esityksiä. Oppilasta rohkaistaan esiintymään ja esittämään töitään suullisesti. Viestintään kuuluu myös sanattoman viestinnän keinojen tunteminen ja luonteva käytös kohdekulttuurille tyypillisellä tavalla.

Keskustelua harjoitellaan systemaattisesti liitettynä muihin opetuksen alueisiin.

Opitaan ilmaisemaan itseä erilaisten keskustelukumppanien kanssa edeten pienistä tilanne- ja arkikeskusteluista vaativampaan vapaasti polveilevaan keskusteluun.

Arviointi

Arviointi on jatkuvaa, ja arvioinnin kohteena ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, tekstin ymmärtäminen ja kirjoittaminen sekä kulttuuritaidot että oppimaan oppiminen. Kielitaidon eri osa-alueiden arvioinnissa voidaan käyttää sekä suullisia että kirjallisia kokeita. Arvosanaan vaikuttaa myös pitkäjänteinen, huolellinen ja aktiivinen työ sekä oppitunneilla että kotona.

Toinen kotimainen kieli

Toinen kotimainen kieli on ruotsi.

Ruotsin kielen opetuksen tulee antaa oppilaalle valmiuksia toimia ruotsinkielisissä viestintätilanteissa. Opetuksen tehtävä on totuttaa oppilasta käyttämään kielitaitoaan ja kasvattaa häntä ymmärtämään pohjoismaisia kulttuureita sekä tarjota uusi näkökulma omaan kieleen ja kulttuuriin.

Ruotsi A1- ja A2-kielinä

A1-kieltä opiskellaan kaikille yhteisenä aineena. Ala-asteella A1- ja A2-kieltä opiskelleet oppilaat opiskelevat samassa ryhmässä saman opetussuunnitelman mukaan. Opetuksen tavoitteena on, että oppilaan ruotsin kielen taito laajenee vaativampiin sosiaalisiin tilanteisiin sekä harrastusten, palveluiden ja julkisen sektorin alueelle. Oppilaan käsitys ruotsinkielisestä kulttuurista lisääntyy. Kirjoitetun kielen osuus kasvaa.

7.-9. -luokat

Tavoitteet

Kieli

Oppilas oppii ymmärtämään nuoren elämään liittyvää sekä yleistietoa sisältävää puhetta ja tekstiä. Oppilas selviytyy vastaavia aiheita käsittelevistä keskusteluista ja pystyy kertomaan nuoren elämään liittyvistä sekä yleistietoa sisältävistä aiheista suullisesti ja kirjallisesti.

Arviointi

Arvioinnissa otetaan huomioon vuosiluokittain soveltaen peruskoulun päättöarvioinnin taitotasokuvausasteikko.

Päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8:

Kieli

Kielen osaamisen taso 9. luokalla taitotasokuvausasteikon mukaan:

Kuullun ymmärtäminen: A2.2

Puhuminen: A2.1

Tekstin ymmärtäminen: A2.2

Kirjoittaminen: A2.1

7. luokka

Sisällöt

Keskeisiin aihepiireihin kuuluvat koti, koulu, perheenjäsenet, ystävät sekä harrastukset ja vapaa-ajan vietto. Tärkeimpiä viestintätilanteita ovat tervehtiminen, tutustuminen, kirjeenvaihto, tekstiviestit ja sähköposti, yksinkertaiset puhelinkeskustelut sekä erilaiset ostostilanteet. Rakenteista oppilas kertaa substantiivien, adjektiivien ja verbien perustaivutukset. Oppilas perehtyy myös adjektiivien vertailuun sekä kertaa tärkeimmät sanajärjestyssäännöt.

8. luokka

Sisällöt

Keskeisimpiin aihepiireihin kuuluvat erilaiset asiointitilanteet, esim. puhelimessa, postissa, pankissa, sairaalassa ja tavaratalossa. Oppilaat kartuttavat tietoa Pohjoismaista, siirtolaisista ja vähemmistöistä. Oppilaat harjoittelevat kertomaan omista asioista ja harrastuksista sekä suullisesti että kirjallisesti. Rakenteista oppilaat syventävät ruotsin kielen sanajärjestyssääntöjen tuntemustaan sekä oppivat substantiivien ja adjektiivien yhteistaivutusta, mm. omistussanojen jälkeen. Oppilaat oppivat myös käyttämään tavallisimpia pronomineja sekä tutustuvat konditionaalilauseisiin ja s –passiiviin.

9. luokka

Sisällöt

Keskeisimpiin aihepiireihin kuuluvat ekologia, maantuntemus sekä erilaiset elämänkatsomukset. Rippikoulu, koulu, työharjoittelu sekä tuleva ammatinvalinta ovat 9. luokkaliselle tärkeitä ja läheisiä asioita. Pohjoismaiden tuntemusta laajennetaan edelleen, uusia aiheita voivat myös olla esim. yhteiskunnalliset ja kansainväliset asiat. Autenttisen materiaalin osuutta lisätään. Suullinen ja kirjallinen ilmaisu sekä esittäminen korostuvat. Lisäksi 9. luokalla kerrataan ja syvennetään aiemmin opittuja viestintätilanteita. Rakenteissa uusina asioina tutustutaan partisiippeihin ja vara- ja bli –passiiveihin.

Ruotsi B1-kielenä

Opetuksen keskeisenä tavoitteena on oppilaan mielenkiinnon herättäminen ruotsin kielen opiskelua kohtaan ja suulliseen vuorovaikutukseen painottuvan ruotsin kielen perustaidon saavuttaminen. Lisäksi opetukseen kuuluu keskeisiä sisältöjä ruotsinkielisestä ja pohjoismaisesta kulttuurista.

7.-9. luokat

Tavoitteet

Kieli

Oppilas oppii viestimään ruotsiksi kaikkein tavallisimmissa tilanteissa sekä ymmärtämään niitä käsittelevän tekstin tai puheen keskeisimmän sisällön. Hän oppii kirjoittamaan vastaavanlaisista asioista.

Arviointi

Arvioinnissa otetaan huomioon vuosiluokittain soveltaen peruskoulun päättöarvioinnin taitotasokuvausasteikko.

Päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8:

Kielen osaamisen taso 9. luokalla taitotasokuvausasteikon mukaan

Kuullun ymmärtäminen: A2.1

Puhuminen: A1.3

Tekstin ymmärtäminen: A2.1

Kirjoittaminen: A1.3

7. luokka

Sisällöt

Keskeisimpiin aihepiireihin kuuluvat koti, perheenjäsenet ja ystävät sekä harrastukset ja vapaa-ajan vietto. Tärkeimpiä viestintätilanteita ovat tervehtiminen ja tutustuminen, erilaiset ostotilanteet sekä yksinkertaiset puhelinkeskustelut. Rakenteista oppilas oppii substantiivien, adjektiivien ja verbien perustaivutukset sekä tavallisimmat apuverbit. Oppilas oppii tekemään kysymyksiä ja muodostamaan yksinkertaisia päälauseita.

8. luokka

Sisällöt

Keskeisimpiin aihepiireihin kuuluvat matkustaminen ja tutustuminen Tukholmaan ja Norjaan. Tärkeimpiä viestintätilanteita ovat tienkysyminen ja -neuvominen sekä ravintolassa ja lääkärissä asiointi. Rakenteista oppilas oppii käyttämään järjestyslukuja, imperatiivia ja perfektia. Lisäksi hän oppii adverbien muodostuksen, adjektiivin vertailumuodot ja helpoimmat sivulauseet.

9. luokka

Sisällöt

Keskeisimpiin aihepiireihin kuuluvat elämäkatsomukselliset asiat, koulu, läheisten ihmisten luonnehdinta ja kuvaaminen sekä maalla ja kaupungissa asuminen. Lisäksi käsitellään työelämää (TET) ja lisää harrastuksista. 9.luokalla kerrataan ja syvennetään opittuja viestintätilanteita. Lisäksi uutena asiana tulee mielipiteen ilmaiseminen. Rakenteiden puolelta oppilas oppii verbeistä pluskvamperfektin, konditionaalnin ja infinitiivin käytön, pronomineista refleksiiviset pronominit ja sin/sitt/sina sekä adjektiivin ja substantiivin yhteistäivutuksen.

Englanti, A1- ja A2-kieliset

Englannin kielen opiskelun tavoitteena on monipuolinen ja vahva kielitaito, joka on hyödynnettävissä erilaisissa kansainvälisissä kommunikaatiotilanteissa niin englantia äidinkielenä kuin vieraanakin kielenä puhuvien kanssa.

A2-englannissa sovelletaan samaa opetussuunnitelmaa kuin A1 -englannissa.

7. luokka

Opetellaan kertomaan suullisesti ja kirjallisesti itsestä ja omasta elämänpöiristä sekä kommunikoidaan luonnollisissa arkielämän tilanteissa. Omaksutaan tietoa englantia puhuvista maista, näiden kulttuureista sekä historiasta. Pari- ja ryhmätöet luovat suotuisan ilmapiirin elämysten hankkimiselle, sanaston ja rakenteiden harjoittamiselle sekä oppilaan kielellisten valmiuksien vahvistamiselle. Oppilas kasvaa itsenäiseksi oppijaksi, joka ottaa vastuun omasta oppimisestaan.

8. luokka

Perehdytään harrastusaiheisiin, brittiläiseen kulttuuriin sekä nuorten arvomaailmaan ja ongelmiin. Pari- ja ryhmätöet luovat suotuisan ilmapiirin luontevalle kielenkäytölle, lisäävät vastuuta omasta opiskelusta ja kasvusta vieraan kielen käyttäjäksi kunkin omien edellytysten mukaan.

9. luokka

Suullisen ja kirjallisen viestinnän taitoja vankennetaan ja oppilaan kykyä ilmaista itseään kirjoitelmien ja esitysten avulla harjoitetaan.

Perehdytään maihin, joissa puhutaan englantia, erityisesti pohjoisamerikkalaiseen ja australialaiseen kulttuuriin. Myös nuorten ongelmat, työ, opiskelu ja kansainvälisyys ovat keskeisiä aihealueita.

Arviointi

Arvioinnissa noudatetaan yleiseurooppalaisen viitekehyksen kielitaidon tasojen kuvausasteikon (liite) mukaisia kriteerejä. Päätöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8 ovat seuraavat:

Kuullun ymmärtäminen: B1.1 (toimiva peruskielitaito)

Puhuminen: A2.2 (kehittyvä peruskielitaito)

Tekstin ymmärtäminen: B1.1 (toimiva peruskielitaito)

Kirjoittaminen: A2.2 (kehittyvä peruskielitaito)

Latina, B2-kieli

Valinnaiset opinnot

Valitaan kolmeksi vuodeksi.

Latinan merkitys Euroopan kulttuurikielenä on suuri. Noin vuoteen 1500 koko sivistyksemme, kirjallisuus, koulut ja yliopistot käyttivät vain latinan kieltä. Latinan ja koko antiikin kulttuurin vaikutus näkyy kaikkialla nykyculttuurissamme: eri kielissä on paljon latinasta periytyviä sanoja, taide, musiikki ja kirjallisuus ovat täynnä antiikin aiheita, monet tavat ja yhteiskunnalliset laitokset ovat syntyneet antiikin aikana. Latinan opinnot tarjoavat kielitaidon lisäksi paljon tietoa historiasta ja kulttuurista ja tukevat roomaanisten kielten ja muiden nykykielten opintoja.

Tavoitteet

Oppilas kiinnostuu latinan kielestä ja antiikin kulttuurista ja ymmärtää niiden jatkumisen läpi keskiajan nykypäivään asti. Hän oppii latinan muoto- ja lauseopin perusasiat ja osaa kääntää sanakirjan avulla helppohkoa latinankielistä tekstiä ja laatia pieniä kirjoitelmia ja suullisia esityksiä. Samalla oppilas tutustuu moniin antiikin myytteihin, historian tapahtumiin ja ihmisten tapoihin.

Sisällöt

7. luokka

Tutustutaan joihinkin antiikin taruihin ja Rooman historian tapahtumiin sekä roomalaisten elämään. Harjoitellaan ääntämistä ja perehdytään muoto- ja lauseopin alkeisiin. Opitaan latinalaisia sanontoja, yksinkertaisten latinan lauseiden ymmärtämistä ja suomalaisten lauseiden kääntämistä latinaksi. Harjoitellaan latinan käyttöä suullisesti ja kirjallisesti. Seurataan antiikinaiheisia uutisia sekä radiosta että lehdistä.

8. luokka

Jatketaan tutustumista roomalaiseen kulttuuriin, muun muassa pitoihin, kylpylöihin, kilpa-ajoihin, taistelunäytöksiin. Syvennetään edellisellä luokalla opitun kieliaiineksen tuntemusta. Opitaan lisää nominien ja verbien taivutusta sekä monia lauseopin asioita. Jatketaan 7. luokalla omaksuttuja työtapoja. Laaditaan pieniä latinankielisiä kirjoitelmia ja suullisia esityksiä. Harjoitellaan sanakirjan käyttöä.

9. luokka

Tutustutaan joihinkin Rooman historian kuuluisiin henkilöihin ja tapahtumiin, luetaan taruja ja eläinsatuja. Syvennetään aikaisemmin opitun kieliaiineksen hallintaa. Opitaan pronomineja ja lukusanoja, adjektiivien vertailumuodot sekä lisää verbimuotoja. Lauseopin osuus on keskeinen. Perehdytään Rooman muistomerkkeihin koulussa ja mahdollisesti myös leirikoulussa Roomassa. Jatketaan edellisillä luokilla opittuja työtapoja ja kehitetään sanakirjan käyttötaitoa.

Arviointi

Arvioidaan numerolla. Nykykielissä päättöarvioinnin perustana olevat taitotasokuvaukset eivät koske latinaa. Hyvän osaamisen (numero 8) valtakunnallisia kriteereitä ei latinassa ole.

Ranska, A1- ja A2-kielet

Ranskan kielen opetuksen tehtävä on herättää oppilaan kiinnostus ja myönteinen suhtautuminen ranskan kieleen ja kulttuuriin sekä kasvattaa sitä. Hyvän ääntämisen, intonaation ja suullisen viestinnän merkitystä korostetaan.

Opetus perustuu osallistuvaan oppimiseen. Leikeillä, peleillä ja puheharjoituksilla on tärkeä sija opetuksessa.

Opiskelun tavoitteena on, että oppilas oppii vähitellen selviytymään yhä monipuolisemmista, vaativammista ja abstraktisemmista kielenkäyttötilanteista ensin suullisesti ja sittemmin myös kirjoittamaan aluksi suppeahkoja viestejä, dialogeja ja kuvauksia, sittemmin jopa pienehköjä esitelmiä oppilasta itseään kiinnostavista

aiheista.

Keskeiset sisällöt

7. luokka

Oppilas oppii kertomaan itsestään, kavereistaan ja perheestään käyttäen tavallisimpia säännöllisiä ja epäsäännöllisiä verbejä sekä nyky- että menneessä ajassa. Substantiivien ja adjektiivien taiputukset kertautuvat.

8. luokka

Oppilaan tietous ranskalaisesta elämästä ja kulttuurista syvenee, ja hän oppii kertomaan sekä enemmän ja yksityiskohtaisemmin itsestään, terveydestään, kavereistaan, perheestään, harrastuksistaan ja matkustamisesta. Oppilas oppii myös tekemään haastatteluja opeteltavista aiheista käyttäen preesensia, passé composéa, imperfektiä ja pluskvamperfektimuotoja. Esittelytilanteissa tarvittavia prepositioita harjoitellen.

9. luokka

Oppilas oppii kertomaan yhä spontaanimminkin ja seikkaperäisemmin itsestään, kodistaan, opiskelustaan, vapaa-ajan vietostaan, harrastuksistaan, tulevaisuudensuunnitelmistaan sekä työelämästä. Tahdon ilmausta harjoitellaan subjunktiivimuotoja opetellen.

Arviointi

Arviointi perustuu pääosin oppilaan aktiiviseen, jatkuvaan sekä suulliseen että kirjalliseen tuntityöskentelyyn ja siihen vaikuttavat myös jakson aikana pidettävät suulliset ja kirjalliset kokeet ja testit.

Ranska, B2-kieli

Opiskelun tavoitteena on luoda pohja myönteiselle suhtautumiselle ranskan kieleen ja ranskalaisiin. Opetellaan ranskalaista puherytmiä ja ääntämistä ja suullista viestintää sekä tutustutaan ranskalaisiin elämäntapoihin. Pyritään luomaan oppilaassa halu jatkaa kielen opiskelua 9. luokan jälkeen.

8. luokka

Opiskelu etenee tavallisimmista arkipäivän tilanteista (itsensä esittely, kaverit, ystävät ja perhe, asioiminen, liikkuminen ja hyvinvointi) laajempiin kokonaisuuksiin (koulunkäynti ja harrastukset). Rakenteista opitaan keskeisiä kohteliaisuusilmaisuja, säännöllistä preesenstaijutusta sekä harjoitellaan substantiivien ja adjektiivien taipumista.

9. luokka

Opiskelu etenee matkustamiseen, nähtävyyksiin tutustumiseen ja mieltymysten ilmaisuun. Kurssilla käsitellään myös taiteita ja urheilua. Oppilas oppii myös haastattelemaan opiskelutovereitaan ja käyttämään menynyttä aikaa sekä perustelemaan mielipiteitään.

Arviointi

Arviointi perustuu pääosin oppilaan aktiiviseen, jatkuvaan sekä suulliseen että kirjalliseen tuntityöskentelyyn ja siihen vaikuttavat myös jakson aikana pidettävät suulliset ja kirjalliset kokeet ja testit.

Saksa, B2-kieli

8.-9. luokat

Opetuksen keskeisenä tavoitteena on oppilaan mielenkiinnon herättäminen saksan kieltä ja saksalaisen kielialueen kulttuureja kohtaan painottaen puheviestintää. Samalla opetus toimii johdantona pitempiketoisille saksan kielen opinnoille toisen asteen koulutuksessa.

Kieli

Oppilas oppii viestimään suullisesti puhekuppanin tukemana kaikkein tavallisimmissa arkielämän tilanteis-

sa sekä ymmärtämään näitä käsittelevää tekstiä. Hän oppii myös kirjoittamaan suppeita viestejä.

Kulttuuri

Oppilas oppii tuntemaan saksalaisen kielialueen eri kulttuureja sekä viestimään arkitilanteissa niille tyypillisellä tavalla. Hän oppii myös arvostamaan kielialueen edustajia.

Keskeiset sisällöt

8. luokka

Opitaan kertomaan itsestä, omasta perhe- ja kotiympäristöstä sekä vapaa-ajasta. Tutustutaan saksalaisen kielialueen ihmisiin. Opitaan myös selviytymään arkipäivän viestintätilanteista, kuten kaupassa käynti, ateriointi ja matkustaminen. Rakenteista opitaan substantiivien suvut, verbien perustaivutukset ja tavallisimmat apuverbit. Opitaan tekemään kysymyksiä ja muodostamaan yksinkertaisia päälauseita.

9. luokka

Syvennetään ja laajennetaan saksankielisten maiden kulttuurien tuntemusta ja jo opittuja viestintä-tilanteita. Keskeisiä aihepiirejä ovat ystävyys, koulu, harrastukset, pukeutuminen ja asuminen. Opitaan myös ilmaisemaan mielipiteitä näistä aihepiireistä. Rakenteista opitaan substantiivien sijajärjestelmä, prepositiot, persoonan- ja possessiivipronominit ja verbien perfektin sekä lauseopin puolelta erilaisia sivulauseita.

Venäjä, B2-kieli

Venäjän kielen opinnot avaavat ikkunan venäjän kielen ja venäläisen kulttuurin maailmaan ja toimivat johdantona toisen asteen opinnoille. Oppilaita rohkaistaan puhumaan. Oppitunneilla harjoitellaan viestimään venäläiseen kulttuuriin liittyvissä tilanteissa sille luontevalla tavalla. Opinnoissa pyritään järjestämään aitoja kohtaamisia venäläisen kulttuurin ja sen edustajien kanssa ja hyödynnetään yhteyksiä pietarilaiseen yhteistyökouluun. Saadaan tietoa venäläiseen kulttuuriin liittyvistä ilmiöistä ja avainkäsitteistä sekä taustasta.

Opintojen alussa opitaan lukemaan ja kirjoittamaan kyrillistä tekstiä. Peruskouluopintojen aikana harjoitellaan ymmärtämään arkielämää käsitteleviä tekstejä ja puhetta, kommunikoidaan kaikkein tavallisimmissa tilanteissa sekä tuottamaan lyhyitä suullisia ja kirjallisia viestejä.

8. luokka

Suullinen kausi ääntämisharjoituksineen lomittuu lukemisen opetteluun opintojen alkuvaiheessa. Lukuvuoden aikana opitaan kertomaan ja keskustelemaan itsestä, harrastuksista ja vapaa-ajan vietosta, perheestä ja koulusta sekä ottamaan selvää näistä asioista keskustelukumppanilta. Tunneilla tutustutaan venäläisten nuorten kirjeisiin. Opitaan kirjoittamaan pieniä esittelyjä itsestä.

Lukuvuoden aikana opitaan fraaseina paljon harrastuksista ja itsestä kerrottaessa tarvittavia rakenteita, jotka antavat pohjan myöhemmin seuraavalle rakenteiden systemaattiselle opiskelulle. Opitaan muun muassa persoonapronominit, vastaamaan kysymykseen ”missä”, verbien taivutus presensissä ja ennakoivasti sukukäsitteeseen liittyviä asioita.

9. luokka

Lukuvuoden aikana tutustutaan Pietarin kaupunkia ja kotikaupunkia koskeviin teksteihin. Pietarin kautta avautuu kulttuuri-ikkuna Venäjälle. Opitaan kertomaan ja keskustelemaan myös omasta kotikaupungista ja sen nähtävyyksistä. Harjoitellaan selviytymään arkipäivän viestintätilanteissa, kuten hotellissa, liikennevälineissä, kaupungilla tietä kysyttäessä, kahvilassa ja ravintolassa, kioskillä ja tavaratalossa sekä teatterilippua ostettaessa. Lukuvuoden aikana kirjoitetaan kortteja, viestejä ja pieniä kirjeitä sekä kaupunkiesittelyjä.

Opitaan käytännön viestintätilanteissa tarvittava keskeinen kielioppi: substantiivien ja adjektiivien yksikkö ja monikko, possessiivipronominit, demonstratiivipronominit sekä adverbit. Saadaan kokonaiskäsitys venäjän sijamuotosysteemistä. Sijamuodoista keskitytään akkusatiivin, prepositionaalien ja genetiivin hallintaan yksikössä. Verbiopissa syvennetään presensin hallintaa ja opitaan preteriti.

Arviointi

Kaikkea työskentelyä ja sen tuotoksia arvioidaan. Arviointi perustuu opiskelun alussa kuitenkin suurelta osin suulliseen kielitaitoon. Vähitellen myös kirjallinen tuottaminen otetaan arvioinnin tueksi.

Kielen osaamisen taso 9. luokalla taitotasokuvausasteikon mukaan:

Kuullun ymmärtäminen: A1.2-A1.3

Puhuminen: A1.1-A1.2

Tekstin ymmärtäminen: A1.2-A1.3

Kirjoittaminen: A1.1-A1.2

Matematiikka

Peruskoulun yläluokkien matematiikan opetuksen tavoitteena on varmistaa, että oppilaalla on peruskoulun jälkeisiä opintoja ja käytännön elämässä toimimista varten tarpeelliset matemaattiset ja tiedot ja taidot. Näihin kuuluvat laskutaidon ohella mm. taito havaita säännönmukaisuuksia ja ilmaista niitä suullisesti ja kirjallisesti sekä soveltaa matematiikkaa käytännön ongelmien ratkaisemiseen.

Matematiikan opiskelun yhteydessä perehdytään eri elämänaloihin liittyviin sovelluksiin ja ongelmiin. Tällaisia ovat erityisesti ympäristöön ja kestäväan kehitykseen, talouselämään ja yrittäjyyteen ja kuluttajakasvatukseen, liikenteeseen ja turvallisuuteen sekä teknologiaan liittyvät asiat. Tehtävien ja projektien aihepiirien valinnassa pyritään myös ottamaan huomioon kulttuuri-identiteetin ja kansainvälisyyden sekä ihmisenä kasvamisen edistäminen ja kehittäminen.

7. luokka

Luvut ja laskutoimitukset

Varmistetaan luonnollisten lukujen ja desimaalilukujen peruslaskutoimitusten hallinta ja opitaan käyttämään niitä käytännön ongelmien ratkomiseen. Ylläpidetään päässä lasku- ja arviointitaitoa. Opitaan käyttämään järkevästi ja tehokkaasti laskimia. Uutena asiana opitaan negatiiviset kokonaisluvut sekä laskeminen positiivisilla ja negatiivisilla kokonaisluvuilla. Varmistetaan murtolukujen perusasioiden hallinta.

Geometria

Matematiikan osa-alueista geometria liittyy kuvioihin ja kappaleisiin, niiden kuvaamiseen ja niiden ominaisuuksien selvittämiseen. Opitaan käyttämään harppia ja piirtokolmiota geometrinen kuvioiden piirtämiseen ja tutkitaan erilaisten kuvioiden, erityisesti kolmioiden, nelikulmioiden ja ympyrän ominaisuuksia. Opitaan yhtenevien kuvioiden käsite ja tuotetaan yhteneviä kuvioita käyttämällä tason yhtenevyyskuvauksia, erityisesti peilausta suoran ja pisteen suhteen. Opitaan näkemään kuvioissa säännönmukaisuuksia ja symmetrioita ja käyttämään näitä ominaisuuksia matemaattisissa laskuissa ja kuvioiden sommittelussa. Kerrataan pinta-alan määrittäminen ja pituuden ja pinta-alan yksiköiden suhdeluvut.

Todennäköisyys ja tilastot

Tietoa kerätään usein lukuina ja lukusarjoina. Perehdytään tiedon keräämiseen ja havainnollistamiseen. Tärkeä taito on myös osata tehdä jo olemassa olevan tiedon perusteella yleistyksiä, johtopäätöksiä ja ennusteita. Tässä yhteydessä opetellaan laskemaan yksinkertaisiin ilmiöihin liittyviä todennäköisyyksiä.

Funktiot

Opitaan merkitsemään pisteitä ja kuvioita koordinaatistoon. Lukujen välisiä riippuvuuksia kuvataan sanallisesti, kirjainlausekkein ja koordinaatistossa.

Algebra

Otetaan käyttöön muuttuja ja muodostetaan muuttujan lausekkeita.

8. luokka

Luvut ja laskutoimitukset

Prosenttilaskenta on matematiikan ala, jonka kanssa käytännön elämässä joutuu kenties eniten tekemisiin. Varmistetaan prosenttilaskennan perustapausten hallinta päässä laskien ja laskimen avulla. Opitaan käyttämään prosentteja myös muutoksen kuvailuun. Opitaan neliöjuuren käsite ja sovelletaan sitä lähinnä geometrisiin tehtäviin.

Algebra

Potenssilausekkeet, joissa kantalukuina on kirjaimia, ovat kirjainlaskennan eli algebran kulmakiviä. Opitaan laskemaan potensseilla ja käyttämään niitä käytännön riippuvuuksien kuvailemiseen. Potenssit liittyvät myös sellaisiin havainnollisiin asioihin kuin pituus, pinta-ala ja tilavuus, ja niiden avulla voidaan monet monimutkaiset tilanteet esimerkiksi pankkiasioden yhteydessä selvittää lyhyesti ja tehokkaasti. Opitaan polynomikäsite ja polynomien yhteen, vähennys- ja kertolaskuja. Opitaan ratkaisemaan yhtälöitä, joissa ei esiinny tuntemattoman toista tai korkeampaa potenssia, eli ensimmäisen asteen yhtälöitä. Ratkaistaan käytännön ongelmia yhtälön avulla.

Geometriaa

Meitä ympäröivä todellisuus koostuu erimuotoisista kolmiulotteisista kappaleista. Piirretään kuvia kappaleista, rakennetaan niitä ja lasketaan niihin liittyviä pinta-aloja ja tilavuuksia. Ympyrä on yksi tavallisimmista muodoista ympäristössämme. Opitaan laskemaan ympyrän pinta-ala ja kehän pituus ja soveltamaan näitä tietoja erilaisiin käytännön tilanteisiin.

9. luokka

Luvut ja laskutoimitukset

Kerrataan eri lukujoukkojen ominaisuudet ja varmistetaan neliöjuuren käsitteen ja murtolukujen laskutoimitusten hallinta.

Algebra

Polynomilaskennan taitojen hallinta on tarpeen useimmilla jatko- opiskelualoilla. Varmennetaan polynomien yhteen-, vähennys- ja kertolaskujen hallinta ja opitaan laskemaan yksinkertaisilla murtolausekkeilla. Varmennetaan ensimmäisen asteen yhtälön ratkaiseminen ja opitaan ratkaisemaan yhtälöpareja. Tutustutaan yksinkertaisiin toisen asteen yhtälöihin ja epäyhtälön käsitteeseen.

Funktiot

Opitaan tulkitsemaan funktioiden kuvaajia. Opitaan piirtämään lineaaristen funktioiden kuvaajia ja käyttämään niitä yhtälöparin graafiseen ratkaisemiseen. Opitaan tunnistamaan suoraan ja kääntäen verrannollisia suureita ja kuvaamaan niiden välistä riippuvuutta koordinaatistossa ja käyttämään verrantoa soveltavissa tehtävissä.

Geometria

Yhdenmuotoisuuden käsite liittyy kuvioiden suurentamiseen ja pienentämiseen. Pehdytään yhdenmuotoisten kolmioiden ominaisuuksiin ja opitaan käyttämään trigonometriaa ja Pythagoraan lausetta kolmioiden osien laskemiseen. Syvennetään ja varmennetaan kappaleiden pinta-alojen ja tilavuuksien laskemistaitoja. Tutustutaan todistamiseen keinona perustella geometrinen kuvioiden ominaisuuksia.

Arviointi

Oppimisen edistymistä seurataan eri tavoin: havainnoimalla oppilaan työskentelyä, usein pidettävillä pienillä testeillä, päässälaskutuokioilla ym. Tärkeää on, että oppilas oppii myös itse arvioimaan, millaiset asiat hän hallitsee ja millaisissa asioissa hän kaipaa lisäharjoitusta. Oppilaiden vihkotyöskentely, tuntiaktiivisuus, heidän valmistamansa tutkielmat ja portfoliot ja seinätaulut, geometriset rakennelmat ja muut tuotokset otetaan arvioinnissa huomioon yhdessä sovitulla tavalla. Kunkin jakson aikana on yleensä 1-2 koetta, joissa arvioidaan, kuinka oppilas hallitsee laajempia kokonaisuuksia.

Peruskoulun päättövaiheessa edellytetään, että oppilaat ovat omaksuneet matematiikan eri aihepiirien (luku- ja laskutoimitusten, algebran, geometrian, funktioiden sekä todennäköisyyden ja tilastojen) perusluonteiset käsitteet niin, että he selviävät peruskoulun jälkeisistä matematiikan opinnoista ja käytännön elämässä kohtaamistaan matematiikkaa vaativista tilanteista. Käsitteiden ja niiden välisten suhteiden hallitsemisen ohella tärkeitä arvioinnin kohteita ovat taito soveltaa opittuja asioita, ongelmanratkaisutaito sekä taito hakea uusissa tilanteissa tarvittavaa tietoa. Näistä asioista on yksityiskohtaisempaa tietoa Opetushallituksen julkaisemassa asiakirjassa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, jossa on mm. esitetty päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8.

Biologia

Biologia on elämää, sen ilmiöitä ja edellytyksiä tutkiva oppiaine. Sen avulla oppilas saa aineksia muodostaa sellaisen maailmankuvan, jonka olennaisena osana on luonnon tuntemuksen, eliöiden rakenteen, ekologian ja evoluution tunteminen ja ymmärtäminen. Opetus perustuu osittain tutkivaan oppimiseen ja järjestetään siten, että oppilaalle syntyy myönteisiä kokemuksia ja elämyksiä luonnossa ja luokassa. Oppilastöiden avulla opitaan lajinmäärittystä, mittaus- ja tutkimusmenetelmiä, tulosten koontia ja vertailua sekä johtopäätösten tekemistä ja tiedon havainnollistamista. Aihekokonaisuuksista ihmisenä kasvaminen sekä vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta toteutuu erityisesti 9.-luokan biologian sisällöissä. Biologian opiskelun tavoitteena on, että oppilas oppii käyttämään havaintojaan ja erilaisia tietolähteitä voidakseen hahmottaa ekosysteemin osatekijöitä ja niiden toimintoja. Tavoitteena on myös perehdyttää oppilas solubiologiaan, eliöiden ja ihmisen rakenteeseen ja toimintaan sekä evoluutioon. Tarkoituksena on myös kehittää oppilaan tietoisuutta elinympäristöstä ja halua vaalia sitä ja elämän eri muotoja.

Keskeiset sisällöt

7. luokka

Luonto ja ekosysteemi

Oppilaat tutustuvat ekosysteemiin, sen rakenteeseen ja toimintaan sekä eliölajien toimintaan ja vuorovaikutukseen eliöyhteisössä. Vesiekosysteemin ominaispiirteisiin tutustutaan omakohtaisesti tutkimalla. Samalla perehdytään luonnon monimuotoisuuteen, keskeisten eliölajien luokitteluun ja tunnistamiseen sekä kerätään ohjatusti lajeja.

8. luokka

Elämä ja evoluutio

Oppilaat tutkivat solun rakennetta ja toimintaa kokeellisin menetelmin. Metsäekosysteemin ominaispiirteisiin ja sen eliöiden systematiikkaan, rakenteeseen ja aineenvaihduntaan tutustutaan ja perehdytään omakohtaisen tutkimusten avulla. Oppilaat oppivat jäsentämään eliökunnan järjestelmää ja perehtyvät evoluution peruspiirteisiin. Näiden tietojen pohjalta tutustutaan myös metsänhoitoon, kasvinviljelyyn sekä biotekniikkaan.

9. luokka

Ihminen ja yhteinen ympäristö

Oppilaat tutustuvat ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin ja tutkivat niitä kokeellisin menetelmin. Samalla perehdytään elintapojen ja ympäristön vaikutukseen ihmisen elintoimintoihin ja terveyteen. Ihmisen lisääntyminen ja seksuaalisuuden biologinen perusta tulevat myös tutuksi, samoin periytymisen, perimän ja ympäristön merkitys ihmisen ominaisuuksien kehittymiseen.

Oppilas tutustuu myös ihmislajin biologiseen ja kulttuuriseen evoluutioon.

Oppilaat tutkivat oman elinympäristön tilaa ja ympäristön muutoksia sekä pohtivat omaa ympäristökäyttäytymistään ja lähiympäristön tilaa parantavia toimia. Samalla tulevat tutuksi ympäristönsuojelun tavoitteet ja sisältö sekä ekologisesti kestävä kehitys samoin kuin niihin liittyvät eettiset kysymykset ja

yhteiskunnalliset vaikutusmahdollisuudet.

Arviointi

Oppilaan edistymisestä erilaisissa oppimistilanteissa annetaan palautetta sekä numeroarvioinnilla että sanallisella arvioinnilla, jossa otetaan huomioon oppilaiden yksilö- tai ryhmätyöskentely tuloksineen sekä kyky tehdä yhteistyötä. Oppiaineen tiedollisia ja taidollisia tavoitteita voidaan arvioida myös kirjallisilla kokeilla. Oppilaalla on myös mahdollisuus arvioida itse omaa opiskeluaan.

Valinnaiset kurssit

Lyhyt valinnainen

Kotieläimet

Valinnaisaineen tavoitteena syventää oppilaiden eläintietämystä ja -harrastusta. Oppilaat tutustuvat valitsemiinsa kotieläimiin, niiden jalostukseen, rakenteeseen, käyttäytymiseen ja hoitoon. Tämä tapahtuu vierailujen (mm. eläinklinikka, eläintarhat, eläinkaupat, tallit ja kutsutut asiantuntijat), omien esitysten (oman eläimen voi tuoda esiteltäväksi koulussa) ja dokumenttifilmien avulla.

Maantieto

Maantieto on oppiaine, joka yhdistää luonnontieteellistä ja yhteiskuntatieteellistä tietoa. Maantiedolla on keskeinen asema oppilaiden maailmankuvan luomisessa ja sen alueellisen perustan ymmärtämisessä. Se kehittää oppilaan kykyä tarkastella luonnonympäristöä, rakennettua ympäristöä ja sosiaalista ympäristöä paikallistasolta globaalitasolle. Samalla se auttaa ymmärtämään tarkasteltavan alueen ja sen ihmisten menneisyyttä ja nykyisyyttä sekä arvioimaan alueen ajankohtaisia kysymyksiä sekä tulevaisuutta. Aihekokonaisuuksista maantiedon sisältöihin liittyvät esimerkiksi kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys, turvallisuus, liikenne ja teknologia sekä erilaisten viestintä- ja mediataitojen hyödyntäminen.

Maantiedon opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta havainnoimaan sekä luonnon- että kulttuuriympäristöä, tulkitsemaan sekä käyttämään erilaisia karttoja, kuvia, kaavioita ja tekstejä sekä sähköisiä viestimiä maantieteellisinä tietolähteinä. Tavoitteena on myös saada oppilas ymmärtämään Maan planetaariset erityispiirteet ja hahmottamaan maailmankartan yleispiirteet, sekä tutustumaan erilaisten alueiden luonnonoloihin ja kulttuureihin. Oppilaiden tulisi oppia ymmärtämään luonnon ja ihmisen vuorovaikutusta sekä ihmisen toiminnan aiheuttamia muutoksia Suomessa, Euroopassa ja muualla maailmassa. Opetuksen tavoitteena on saada oppilaat ymmärtämään ja kriittisesti arvioimaan uutistietoa esimerkiksi maailmanlaajuisista ympäristö- ja kehityskysymyksistä sekä toimimaan itse kestäväen kehityksen mukaisesti.

Keskeiset sisällöt

7. luokka

Maapallo - ihmisen kotiplaneetta

Oppilaat tutustuvat Maan planetaarisiin erityispiirteisiin sekä maapallolla esiintyvien luonnonilmiöiden syihin ja vuorovaikutussuhteisiin. Ihmisen sopeutumista eri luonnonympäristöihin, luonnonvarojen käyttöön ja hyödyntämistä tarkastellaan kahden tai useamman eri maanosan alueella. Samalla pohditaan ympäristön muuttumista sekä ihmisestä riippumattomana että ihmisen vaikutuksesta tapahtuvana ilmiönä. Oppilaat oppivat jäsentämään maailman karttakuvaa ja ymmärtämään ajankohtaisten asioiden maantieteellisiä taustatekijöitä.

8. luokka

Eurooppa

Oppilaat tutustuvat maantieteellisin keinoin Euroopan eri alueisiin, niiden eroihin, yhtäläisyyksiin ja erityispiirteisiin. He oppivat ymmärtämään maanosamme toiminnallisena osana laajempaa alueellista kokonaisu-

utta. Luonnonoloihin ja kulttuureihin sekä ihmisen ja luonnon välisiin riippuvuussuhteisiin perehdytään esimerkiksi tutkimalla valittua Euroopan valtiota ja tämän tulevaisuutta.

9. luokka

Suomi maailmassa

Oppilaat perehtyvät Suomen luonnonoloihin, väestöön ja elinkeinoihin karttojen ja muiden maantieteellisten menetelmien avulla. Suomen olosuhteita verrataan Euroopan muihin alueisiin ja tarkastellaan alueellisia kehitysnäkymiä sekä erilaisia yhteistyömuotoja Suomen ja muiden alueiden välillä. Lisäksi tarkastellaan ihmisen toiminnan ympäristövaikutuksia, Itämeren alueen ympäristökysymyksiä sekä eurooppalaisen ympäristöyhteistyön mahdollisuuksia. Oppiaineessa tarkastellaan myös oman lähiympäristön sosiaalista, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä lähialueiden vähemmistökuultuureja ja yhteistoimintaa.

Arviointi

Oppilaan edistymisestä erilaisissa oppimistilanteissa annetaan palautetta sekä numero- että sanallisella arvioinnilla. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden yksilö- tai ryhmätyöskentely tuloksineen sekä kyky tehdä yhteistyötä. Oppiaineen tiedollisia ja taidollisia tavoitteita voidaan arvioida myös kirjallisilla kokeilla. Oppilaalla on mahdollisuus arvioida myös itse opiskeluaan.

Fysiikka

Fysiikan opetuksen tehtävä on laajentaa oppilaan tietämystä fysiikasta ja käsitystä fysikaalisen tiedon luonteesta sekä vahvistaa kokeellisen tiedonhankinnan taitoja. Fysiikan opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat tiedot, taidot ja kokemukset sekä ympäristön kappaleista, aineista ja ilmiöistä tehdyt havainnot ja tutkimukset, joista edetään kohti fysiikan peruskäsitteitä ja lakeja. Kokeellisuuden tehtävänä on auttaa oppilasta hahmottamaan luonnontieteiden luonnetta ja omaksumaan uusia luonnontieteellisiä käsitteitä, periaatteita ja malleja sekä kehittää kokeellisen työskentelyn ja yhteistyön taitoja ja innostaa oppilasta fysiikan opiskeluun. Opetus ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen sekä tiedon luotettavuuden ja merkityksen arviointiin elämän eri tilanteissa.

Fysiikan opetuksen tavoitteena on, että oppilas oppii tutkimaan luonnonilmiöitä tekemällä havainnot, mittauksia ja päätelmiä sekä työskentelemään turvallisesti yhdessä toisten kanssa. Hän oppii tekemään hypoteeseja, suunnittelemaan luonnontieteellisen tutkimuksen, vertailemaan ja luokittelemaan ilmiöitä sekä käsittelemään ja tulkitsemaan tutkimustensa tuloksia. Opitaan muodostamaan yksinkertaisia malleja ja käyttämään niitä erilaisten ilmiöiden selittämiseen sekä tekemään yleistyksiä ja arvioimaan tutkimusprosessin ja tulosten luotettavuutta. Oppilasta opetetaan käyttämään täsmällisiä käsitteitä, suureita ja yksiköitä fysikaalisia ilmiöitä kuvattaessa.

Keskeiset sisällöt

7. luokka

Luonnon tutkimisen taidot ja aaltoliike

Oppilaat saavat mahdollisuuden toimia luonnon tutkijoina. Suunnitellaan ja toteutetaan erilaisia fysikaalisia mittauksia ja tutkimuksia. Samalla harjoitellaan mittaustulosten oikeellisuuden arvioimista. Tutustutaan erilaisiin jaksollisiin ilmiöihin ja värähtelijöihin sekä aaltoliikkeisiin. Jälkimmäisissä perehdytään niiden syntyyn, ominaisuuksiin ja vastaanottamiseen. Käsitellään etenkin heijastumista ja taittumista kuvaavia suureita ja lakeja. Luodaan katsaus äänen ja valon sovelluksiin. Tutustutaan alustavasti maailmankaikkeuden rakenteeseen ja mittasuhteisiin Aurinkokunnasta galakseihin. Perehdytään joihinkin suurten etäisyyksien määrittämiskeinoin. Havaintovälineistä käsitellään esimerkiksi kaukoputkien toimintaperiaate.

8. luokka

Lämpö

Oppilaat tutustuvat jokapäiväisiin lämpöilmiöihin, kuten lämpöenergian siirtymiseen ja varastoitumiseen sekä niitä kuvaaviin suureisiin ja malleihin. Perehdytään mm. erilaisiin keinoihin pitää ihmiset ja rakennukset lämpiminä talvisessa Suomessa. Muina sovelluskohteina tarkastellaan lämpövoimakoneita. Tutustutaan mm. aineiden tiheyseroista johtuvaan kellumiseen ja mahdollisuuteen lennättää kuumailmapalloja. Kitkan, paineen ja nosteen avulla selvennetään erilaisia käytännön tilanteita, joita oppilas kohtaa ympärillään.

9. luokka

Liike ja voima

Oppilaat tutkivat esineiden välisiä vuorovaikutuksia ja niistä aiheutuvia liikeilmiöitä. Harjoitellaan yksinkertaisen liikkeen mittaamista, tekemään tuloksista graafisia esityksiä ja tulkitsemaan niitä. Erityisesti perehdytään painovoimaan ja sen vaikutuksiin sekä maan pinnalla että Aurinkokunnassa. Tutustutaan mekaaniseen energiaan, työhön ja tehoon. Kytetään energia lämpö- ja liikeilmiöihin. Tutkitaan tasapainoa, mekaanisia koneita ja yleisiä kulkuvälineitä.

Sähkö ja luonnon rakenteet

Oppilaat tutustuvat sähköisiin ja magneettisiin ilmiöihin, sähkövirtaan ja virtapiireihin sekä sähkömagneettiseen induktioon. Perehdytään sähköön tuottamiseen voimalaitoksissa ja sähköön keinona siirtää energiaa paikasta toiseen. Tutustutaan aineen rakenteeseen ja rakenneosia koossa pitäviin vuorovaikutuksiin. Perehdytään radioaktiiviseen hajoamiseen, ionisoivaan säteilyyn, sen vaikutuksiin ihmisessä ja elollisessa luonnossa sekä säteilyltä suojautumisessa. Fissiota ja fuusiota tarkastellaan energian tuotantokeinoina sekä perehdytään radioaktiivisen jätteen ympäristöhaittoihin ja loppusijoitusratkaisuihin. Selvitetään tähtien ja maailmankaikkeuden syntyä, rakennetta ja kehitystä. Aihekokonaisuudet

Tieto- ja viestintätekniiikan taitoja kehitetään esim. tietokoneen käyttämisellä kirjoittamiseen, tiedonhakuun, mittaamiseen ja erilaisten dokumenttien tuottamiseen. Fysiikan opinnoissa harjoitellaan kriittistä suhtautumista eri viestimistä saatuun tietoon. Pyritään järjestämään vierailuja paikallisiin yrityksiin ja tällä tavalla konkretisoimaan fysiikan soveltamista käytäntöön. Fysiikan opiskelussa käsitellään mm. energiavarojen valinnan kriteerejä ottaen huomioon ympäristön suojelu ja kestävä tulevaisuus. Fysiikan opiskelu auttaa luontevalla tavalla oppilasta tunnistamaan liikenteen turvallisuusriskejä, sekä ennakoimaan ja välttämään vaaratilanteita. Fysiikan opinnot auttavat oppilasta monipuolisesti ymmärtämään ihmisen ja teknologian välisen yhteyden ja merkityksen jokapäiväisessä elämässä ja yhteiskunnassa.

Arviointi

Fysiikan arviointi perustuu kokeiden lisäksi oppilaan laboratoriotyöskentelyn, edistymisen ja oppilaan tuotosten havainnointiin. Oppilaan itsearviointia tuetaan esim. lähtötilanteen arvioinnilla ja tavoitetaso asetamisella.

Kemia

Kemian opetus laajentaa oppilaan tietämystä kemiasta ja käsitystä kemiallisen tiedon luonteesta ja merkityksestä sekä vahvistaa kokeellisen tiedonhankinnan taitoja ja ohjaa luonnontieteille ominaiseen ajatteluun. Tekemällä havaintoja ja tutkimuksia ympäristön aineista ja ilmiöistä edetään kohti aineen rakennetta ja kemiallisia sidoksia kuvaavia käsitteitä ja malleja. Kemiallisia reaktioita kuvaillaan ja mallinnetaan reaktioyhtälöiden avulla. Kokeellisuuden avulla oppilasta autetaan omaksumaan uusia luonnontieteellisiä käsitteitä, periaatteita ja malleja. Kokeellinen työskentely kehittää myös yhteistyötaitoja ja innostaa oppilasta kemian opiskeluun. Tietojen luotettavuutta ja merkitystä arvioidaan luonnon ja yhteiskunnan kannalta sekä käsiteltäessä aineen kiertokulkuun ja tuotteiden elinkaareen liittyviä prosesseja.

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas oppii tutkimaan ja selittämään luonnonilmiöitä tekemällä havaintoja, mittauksia ja päätelmiä sekä työskentelemään turvallisesti ohjeita noudattaen yhdessä toisten kanssa. Hän oppii vertailemaan ja luokittelemaan ilmiöitä, käyttämään fysikaalisia ja kemiallisia käsitteitä ja reaktioyhtälöitä sekä muodostamaan yksinkertaisia malleja. Hän oppii myös tekemään hypoteeseja, suunnittelemaan luonnontieteellisen tutkimuksen sekä käsittelemään ja tulkitsemaan tutkimustensa tuloksia ja arvioimaan

tutkimusprosessin ja tulosten luotettavuutta.

Keskeiset sisällöt

7. luokka

Ilma ja vesi

Tutustutaan kemiallisiin työmenetelmiin ja turvalliseen työskentelyyn laboratoriossa. Perehdytään aineen ominaisuuksiin, kuten liukoisuus, olomuodot, happamuus ja emäksisyys sekä reaktioihin kuten palaminen. Tutustutaan keskeisiin alkuaineisiin ja kemian kansainväliseen kieleen. Elinympäristöstä käsitellään vettä ja ilmakehää, joiden yhteydessä korostetaan vastuuta ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta.

8. luokka

Elollinen luonto ja yhteiskunta

Perehdytään ympäristön kannalta merkittävien alkuaineiden, kuten hiilen kiertokulkuun. Käsitellään hiilivetyjä, energialähteitä ja öljynjalostusteollisuutta. Niiden yhteydessä pohditaan teknologian merkitystä ympäristölle. Tutustutaan orgaanisten yhdisteiden hapettumisreaktioihin ja reaktiotuotteisiin, kuten alko-
holit ja karboksyylihapot. Alkoholien yhteydessä käsitellään myös niiden teollista merkitystä. Käsitellään hiilihydraatteja, valkuaisaineita ja rasvoja sekä niiden merkitystä ravintoaineina. Tutkitaan pesuaineita, kosmetiikan tuotteita ja tekstiilejä.

9. luokka

Raaka-aineet ja tuotteet

Perehdytään atomimalleihin ja jaksolliseen järjestelmään sekä alkuaineiden ja yhdisteiden ominaisuuksien selittämiseen sen avulla. Opitaan alkuaineiden ja yhdisteiden luokittelua ja merkitsemistä, käsitellään oksideja, happoja, emäksiä ja suoloja. Tutustutaan yksinkertaisiin reaktioihin, kuten hapettumis-pelkistymisreaktioihin ja neutraloitumiseen. Laaditaan reaktioyhtälöitä kuvaamaan edellä mainittuja tapahtumia. Tutustutaan metalleihin, metallien kemiaan ja metallituotteiden elinkaareen. Sähkökemian ilmiöiden yhteydessä käsitellään mm. sähköpari ja elektrolyysi.

Arviointi

Kemian arviointi perustuu kokeiden lisäksi oppilaan laboratoriotyöskentelyn, edistymisen ja oppilaan tuosten havainnointiin.

Terveystieto

Terveystiedon opetus on perustaltaan monitieteistä. Sen tarkoitus on edistää oppilaiden terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista. Opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden tiedollisia, sosiaalisia, tunteiden säätelyä ohjaavia, toiminnallisia ja eettisiä valmiuksia.

Opetuksen lähtökohtana on terveyden ymmärtäminen fyysiseksi, psyykkiseksi ja sosiaalisesti toimintakyvyksi. Opetuksessa kehitetään tietoja ja taitoja terveydestä, terveellisistä elämäntavoista ja sairauksista, sekä kehitetään valmiuksia ottaa vastuuta ja toimia oman sekä toisten terveyden edistämiseksi.

Terveystiedon opetus on oppilaslähtöistä, toiminnallista ja osallistuvaa. Opetuksen lähtökohtana tulee olla lapsen ja nuoren arki, kasvu ja kehitys sekä ihmisen elämäntapa. Opetuksessa otetaan huomioon myös yleiset koulu- ja paikkakuntakohtaiset sekä ajankohtaiset terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät kysymykset.

Opetuksessa kehitetään tärkeitä tiedonhankintaan ja sen soveltamiseen liittyviä taitoja sekä edistetään terveyden ja hyvinvoinnin kriittistä arvopohdintaa.

Terveystiedon, biologian, maantiedon, fysiikan, kotitalouden, liikunnan ja yhteiskuntaopin opetusta tulee suunnitella yhteistyössä. Opetuksen suunnittelussa tehdään yhteistyötä myös oppilashuollon henkilöstön kanssa.

Tavoitteet

Terveyskasvatuksen tavoitteena on liikunnallisesti aktiivinen ja terveellinen elämäntapa. Oppilas tuntee ihmisen kasvun ja kehityksen, eri ikäkausien ja elämäntunnuksen tunnuspiirteet ja osaa tarkastella niitä terveyden näkökulmasta. Oppilas oppii ymmärtämään nuoruuden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä. Oppilas oppii arvioimaan terveyttä edistäviä ja haittaavia tekijöitä sekä pohtimaan terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä valintoja sekä toimimaan tarkoituksenmukaisesti terveyteen, sairauteen ja turvallisuuteen liittyvissä tilanteissa. Lisäksi hän oppii pohtimaan ja erittelemään nuorten ongelmatilanteiden syitä ja seurauksia sekä kuvaamaan niiden mahdollisia ratkaisuja. Tavoitteena on myös oppia seksuaaliterveyden perusteita, tietää raskauden ehkäisyn merkitys ja menetelmiä sekä osata pohtia ja perustella vastuullista seksuaalikäyttäytymistä. Edelleen tavoitteena on, että oppilas pystyy kuvaamaan päihde- ja vaikuteaineiden terveysriskejä sekä käytön syitä ja seurauksia ja pystyy antamaan esimerkkejä keinoista välttää niiden käyttöä. Lisäksi hän tutustuu yleisimpiin kansantauteihin ja sairauksiin ja oppii ymmärtämään itseään ja ihmisten erilaisuutta sekä terveyteen, vammaisuuteen ja sairauteen liittyviä arvoja ja näkemyksiä. Oppilas ymmärtää ihmissuhteiden ja yhteisöllisyyden merkityksen psyykkiseen hyvinvointiin.

Keskeiset sisällöt

Terveystieto 1: Terveydentila

Oppilas tutustuu fyysisen kasvuun ja kehitykseen ja niihin vaikuttaviin tekijöihin, kuten lepoon, uneen ja kuormitukseen sekä terveyttä edistävään liikuntaan. Hän tutustuu myös psyykkiseen kasvuun ja kehitykseen sekä niihin liittyviin tekijöihin, kuten itsetuntemus ja itsensä arvostaminen, perhe ja sosiaaliset suhteet, mielenterveys sekä mielen ja ruumiin tasapaino. Oppilas perehtyy sosiaaliseen kasvuun ja kehitykseen sekä niihin liittyviin tekijöihin kuten yksilöllisyyteen, yksilön velvoitteisiin ja vastuuseen yhteisössään.

Oppilas tutustuu tapoihin, joilla voi hoitaa itseään ja terveyttään ja oppii tekemään arkielämässä terveyttä edistäviä valintoja. Oppilas perehtyy päihde- ja vaikuteaineiden käyttöön liittyviin terveysriskeihin ja päihteiden käytön seurauksiin ihmissuhteille ja perheessä. Oppilas opiskelee seksuaaliterveyden perusteita ja osaa perustella vastuullista käyttäytymistä. Hän tarkastelee terveyttä voimavarana, tunteita ja niiden ilmaisemista sekä vuorovaikutustaitoja. Oppilas opiskelee, miten erilaisissa vaaratilanteissa toimitaan. Oppilas ottaa selvälle keskeiset hyvinvointi- ja terveyspalvelut ja osaa käyttää niitä.

Terveystieto 2: Nuoren valinnat

Oppilas tutustuu ihmisen keskimääräiseen elämäntunnuksen eri ikäkausina syntymästä kuolemaan ja vertaa sitä kokemaansa ja kuulemaansa. Hän pohtii kehitykseensä ja elämäntunnuksen yleensä liittyviä muutoksia ja kriisejä. Erityistä huomiota kiinnitetään nuoruuden kehityksen erityispiirteisiin kummankin sukupuolen kannalta. Arvoihin, ihmissuhteisiin ja käyttäytymisnormistoon perehdytään painottaen seksuaalisuutta ja seksuaaliterveyttä sekä itsenäistymiskehitystä. Oppilas perehtyy myös tupakan, alkoholin sekä muiden päihteiden fyysisiin, psyykkisiin ja sosiaalisiin vaikutustapoihin sekä niihin liittyviin valintoihin. Lisäksi tutustutaan kansanterveyden kannalta tärkeimpien tartuntatauti- ja sairauksien ennaltaehkäisyyn, oireisiin ja hoitoon. Eri aiheiden yhteydessä oppilaat vertailevat ihmisten erilaisia näkemyksiä ja arvoja, jotka liittyvät terveyteen ja sairauteen ja yleensäkin ihmisten erilaisuuteen.

Terveystieto 3: Jäseneksi yhteisöön

Oppilas tutustuu ihmisen elämän kulkuun perhelähtöisesti erilaisia perhekokonaisuuksia ja niiden sosiaalisia suhteita tarkastellen. Oppilas pohtii yksilön velvoitteita ja vastuuta yhteisössään, suvaitsevaisuutta, välittämistä ja huolenpitoa sekä sosiaalista tukea ja turvaverkostoja. Lisäksi tarkastellaan itsetuntemusta ja itsensä arvostamista, yksilöllisyyttä ja erilaisuutta, tunteita ja niiden ilmaisemista sekä vuorovaikutustaitoja. Oppilas ottaa selvää fyysiseen kasvuun liittyvästä eri ikäkausille soveltuvasta ravitsemuksesta ja sen terveysvaikutuksista. Opetuksessa tutustutaan myös yleisimpiin allergioihin ja erityisruokavalioihin sekä ravitsemukseen liittyviin kansantauteihin. Edelleen selvitetään miten jokainen voi vaikuttaa ympäristönsä hyvinvointiin ja sitä kautta terveyteensä. Lisäksi tarkastellaan työterveyttä ja -hyvinvointia ja pohditaan eri kulttuurien ja kulttuurikäsitteiden vaikutusta yhteisön elämään.

Arviointi

Arviointiin vaikuttavista seikoista keskustellaan ja sovitaan yhdessä oppilaiden kanssa opintokokonaisuuden yhteissuunnitteluvaiheessa heti kunkin kurssin alussa. Arviointiin vaikuttaa oppilaiden osallistuminen tunti-työskentelyyn ja siinä osoitettu aktiivisuus, sekä kirjalliset, suulliset tai kuvalliset esitykset. Arvioinnin osana voi olla myös loppukoe, jonka muoto on joko oppikirjaan perustuva kuulustelu tai aineistotyyppinen tai osittain kotityönä suoritettava tehtävä riippuen ryhmän valinnasta. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan itsearviointi. Arvosana annetaan numerona, mutta palaute yksittäisistä osasuorituksista annetaan joko suullisesti tai kirjallisesti perustellen.

Evankelisluterilainen uskonto

Uskonto on katsomusaine. Se antaa oppilaille tietoja, taitoja ja kokemuksia, joista hän saa aineksia oman identiteetin ja maailmankatsomuksen rakentamiseen.

Opetuksessa vahvistetaan oman uskontoperinteen tuntemusta perehtymällä Raamattuun, kristillisten kirkkojen nykytilanteeseen ja Suomen katsomuserinteeseen. Tutustuminen maailmanuskontoihin antaa laajemman näkökulman ja auttaa ymmärtämään uskontoa ilmiönä. Eettisten kysymysten pohdinta antaa valmiuksia tehdä omaa elämää koskevia valintoja ja arvioida niiden seurauksia.

Opetusjärjestelyissä painotetaan elämyksellisyyttä, havainnollisuutta ja toiminnallisuutta. Keskusteluja ja väittelyjä suositaan. Opintokäyntejä ja vierailuja järjestetään luterilaisen seurakunnan ja muiden uskonnollisten yhteisöjen kanssa.

Uskonnonopetuksen tavoite on laaja-alainen katsomuksellinen yleissivistys, jota ilmentää kyky ymmärtää, arvostaa ja suvaita erilaisia katsomuksia.

Keskeiset sisällöt

7. luokka

Perehdytään maailmanuskontoihin. Pohditaan eri uskontojen vastauksia ihmisen perimmäisiin kysymyksiin. Tutustutaan eri uskontojen kulttuuriperinteisiin ja tapoihin. Opitaan tunnistamaan uskontojen yhdistäviä ja erottavia piirteitä. Saadaan valmiuksia kohdata ja ymmärtää uskontojen edustajia. Opitaan uskontojen keskeisiä käsitteitä ja perehdytään uskontojen maailmankarttaan.

8. luokka

Perehdytään kristinuskon nykyisyyteen ja menneisyyteen. Tutustutaan kirkkohistorian keskeisiin tapahtumiin ja henkilöihin. Tarkastellaan kristinuskon asemaa ja merkitystä nykyään.

Luodaan myös kokonaiskuva Suomen nykyisestä uskonnollisesta tilanteesta.

9. luokka

Tutustutaan Raamattuun inhimillisenä ja pyhänä kirjakokoelmana. Perehdytään Raamatun syntyhistoriaan ja keskeisiin sisältöihin. Opitaan käyttämään Raamattua. Tarkastellaan Raamatun merkitystä juutalaisuudelle, kristinuskolle ja islamille. Opitaan tuntemaan Raamatun arvomaailmaa ja kulttuurivaikutuksia.

Pohditaan eettisiä kysymyksiä. Harjaannutaan eettiseen pohdintaan ja opitaan muodostamaan perusteltuja eettisiä kannanottoja. Opitaan asettumaan toisten ihmisten asemaan ja ymmärtämään erilaisten valintojen perusteluja.

Ortodoksinen uskonto

Tavoitteet

Ortodoksinen uskonnon opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle välineitä tiedostaa maailmankatsomuksensa rakentamiseen vaikuttavia tekijöitä sekä ymmärtää uskonnon ja katsomuksen merkitystä ihmisen ja yhteisön elämässä. Perehtyminen omaan ja muihin uskontoihin antaa mahdollisuuden oppia arvostamaan eri tavoin uskovia ja ajattelevia ihmisiä. Avataan eettisen ajattelun peruskäsitteitä ja ortodoksinen etiikan pe-

rusteita sekä opitaan soveltamaan näitä eettisessä pohdinnassaan ja toiminnassaan.

Opetusryhmän pienuus mahdollistaa runsaan vuorovaikutuksen ja elämyksellisyyden opetuksessa. Oppimistapahtumassa korostetaan myös oppilaan omaa panosta.

Keskeiset sisällöt

7. luokka

Käydään läpi Raamatun synty ja sisältö sekä tutustutaan Raamattuun pyhänä kirjana ja inhimillisenä kirjakoelmana. Tutustutaan kristinuskon syntyyn ja kehityksen keskeisiin tapahtumiin. Tarkastellaan eri kirkkokuntia sekä ekumeniaa.

8. luokka

Tutustutaan Suomen ortodoksisen kirkon historiaan ja hallintoon. Tutustutaan tärkeimpiin maailmanuskontoihin. Valotetaan Suomen uskonnollisen tilanteen kehitystä.

9. luokka

Tutustutaan ortodoksisen uskonopin ja etiikan keskeisiin kohtiin sekä sakramentteihin.

Arviointi

Arviointi perustuu tuntityöskentelyn tarkkailemiseen sekä kirjallisiin kokeisiin. Lisäksi oppilaan tuottamat kirjalliset tai muun muotoiset työt ovat oleellinen osa arviointia. Arvioinnilla hahmotetaan paitsi asioiden tiedollista hallintaa myös kykyä ymmärtää ja soveltaa opittua.

Elämäkatsomustieto

Elämäkatsomustieto on oppiaine niille oppilaille, jotka eivät kuulu mihinkään rekisteröityyn uskonnolliseen yhdyskuntaan. Huoltajan pyynnöstä sitä voivat opiskella myös oppilaat, joille ei järjestetä oman uskonnon opetusta. Elämäkatsomustieto ei sitoudu mihinkään katsomusjärjestelmään; opetuksessa ihmiset ymmärretään kulttuuriaan uusintavina ja luovina toimijoina, jotka tuottavat merkityksiä vuorovaikutuksessa toistensa kanssa.

Elämäkatsomustiedon tehtävänä on antaa nuorelle monipuolinen kulttuurinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Pohdinnoissa korostuvat suvaitsevaisuus, systemaattisuus ja kriittisyys. Opetuksessa on vahvasti esillä aineen monitieteinen perusta, joka muodostuu filosofiasta sekä kulttuuri-, yhteiskunta ja uskontotieteistä. Opetus luo edellytyksiä kohdata avoimesti erilaisuutta nopeasti muuttuvassa moniarvoisuvassa ja monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Eettisten kysymysten tarkastelu tukee nuoren kykyä arvioida moraalisia valintoja ja niiden seurauksia. Ihmisoikeuksiin, yhteiskunnallisiin aihealueisiin ja tulevaisuuden tutkimukseen perehtyminen antaa oppilaalle valmiuksia kasvaa kriittiseksi ja tiedostavaksi kansalaiseksi sekä ymmärtää vastuun kantaminen itsestään, toisista ihmisistä ja ympäristöstä.

Opetusjärjestelyissä painottuvat havainnollisuus ja elämyksellisyys. Menetelminä ovat esimerkiksi itsenäinen työskentely ja vuorovaikutukselliset työtavat, kuten ohjattu keskustelu ja väittely. Ensisijaista on oppilaiden omien ajatusten esille tuominen. TVT:n käyttöä ja opintokäyntejä tai vierailuja suositaan. Opetuksessa hyödynnetään tiedotusvälineiden käsittelemiä ajankohtaisia teemoja.

Keskeiset sisällöt

7. luokka

Opetuksessa perehdytään kulttuuriin ja sen tutkimukseen. Tarkastellaan eurooppalaista ja suomalaista kulttuuria, suuria katsomuksellisia traditioita eri kulttuurialueilla sekä erilaisia käsityksiä ihmisen ja luonnon välisestä suhteesta. Syvennetään oppilaan ymmärrystä hänen omasta elämäkatsomuksestaan ja kulttuuri-identiteetistään.

8. luokka

Tutkitaan moraalialia sekä etiikan pääsuuntauksia ja peruskysymyksiä. Tarkastellaan arvoja ja sitä, mitä on hyvä

elämä. Nuoren moraalista kasvua tuetaan harjoittelemalla eettisten näkökulmien tunnistamista eri elämänaikavaiheilla. Perehdytään ihmisoikeusetiikkaan sekä lapsen oikeuksiin ja niiden toteutumiseen.

9. luokka

Opetuksessa tutustutaan ympäristöetiikkaan ja tulevaisuuden tutkimiseen. Selvitetään ihmiskulttuurin ja luonnon suhdetta nyt ja tulevaisuudessa, perehdytään kestävään kehitykseen ja pohditaan oman toiminnan vaikutuksia maapallolle. Tutustutaan tulevaisuuden tutkimuksen perusteisiin.

Arviointi

Arviointi noudattaa jatkuvan arvioinnin periaatetta oppimistilanteissa. Oppimistavoitteiden saavuttamisessa kiinnitetään huomiota oppilaan kykyyn hahmottaa kokonaisuuksia, hallita käsitteitä ja tarkastella ilmiöitä eri näkökulmista. Arviointiin vaikuttavat kirjalliset kokeet sekä oppilaan omat opinnäyttyöt, esimerkiksi projektit ja itsenäiset tutkielmat.

Elämäntutkimustieto kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta opiskelustaan ja tarkastelemaan omaa oppimisprosessiaan. Tämän johdosta oppiaineessa keskeisellä sijalla on itsearviointi.

Historia

Historian opetuksen tehtävänä vuosiluokilla 7–9 on syventää oppilaan käsitystä historiallisen tiedon luonteesta. Historian ja yhteiskuntaopin opiskelussa oppilas tutustuu kolmeen suureen kertomukseen, joita ovat maailmanhistoria, Euroopan historia ja Suomen historia. Niitä tarkastellaan sekä makrohistoriallisesta että mikrohistoriallisesta näkökulmasta. Opetuksen kasvatuksellinen tavoite on edistää oppilaan kehittymistä vastuulliseksi maailmankansalaiseksi, aktiiviseksi kansalaisyhteiskunnan jäseneksi ja yritteliääksi taloudelliseksi toimijaksi. Historian opiskelu tukee oppilaan kiinnostusta arvostaa omaa kulttuuri-identiteettiään ja maailmankuvansa monipuolisuutta

Tavoitteet

Oppilas oppii hankkimaan ja käyttämään historiallista tietoa. Hänen tulee ymmärtää, että historian tapahtumat vaikuttavat tavallisen ihmisen elämään. Opiskelussa käytetään erilaisia alkuperäislähteitä, joita vertaillaan ja muodostetaan niiden perusteella perusteltuja mielipiteitä menneisyydestä ja ajankohtaisista tapahtumista. Näin oppilas alkaa ymmärtää, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin. Tutkivan oppimisen lisäksi oppilas saa mahdollisuuden eläytyä menneisyyden ihmisen ajattelumaailmaan ja näkemys tavallisesta ihmisestä historian toimijana selkeytyy, kun oppilas joutuu selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksia ja vaikutuksia. Oppilas oppii käyttämään apunaan historiallista tietoa, kun hän arvioi tulevaisuuden vaihtoehtoja.

7. luokka

Aatteiden ja teollistumisen aika sortuu liekkeihin

7. luokan historian runko muodostuu 1800-luvun historiasta Ranskan vallankumouksen jälkeisestä tilanteesta ensimmäisen maailmansodan päättymiseen. Painopistealueina ovat eurooppalaiset aatteet, talous ja imperialismi maailmansotaan johtavina tekijöinä. Keskeinen teema on Euroopan ja muiden maanosien kulttuurien kohtaamisen kertomus.

Tavoitteet

Oppilas oppii inhimillistämään valtiohistoriallisia tapahtumia ja tekniikan kehitystä toiminnoiksi. Samalla historian tapahtumat saavat kasvot historiallisissa rooleilikeissä, simulaatioissa ja nukketeatterissa. Oppilas oppii ymmärtämään ja toteamaan faktan ja fiktion eron ja merkityksen sekä arvostamaan historiallista tietoa.

Keskeiset sisällöt

Elämää 1800-luvulla ja kansallisuusaate

Tarkastellaan elämää 1800-luvun Suomessa ja käydään läpi keskeiset valtiolliset muutokset ja aatevirtaukset, erityisesti kansallisuusaatteen vaikutukset Euroopassa 1800-luvulla. Korostetaan kulttuuria kansallisuusaatteen heijastajana Suomessa ja kartutetaan omaa henkistä ja aineellista kulttuuriperintöä ja suomalaista kulttuuri-identiteettiä osana alkuperäistä, pohjoismaista ja eurooppalaista kulttuuria.

Teollinen vallankumous

Käydään läpi teollistumista ja sen vaikutuksia ihmisten arkeen ja yhteiskunnan rakenteisiin ja kulttuuriin. Opitaan arvostamaan teknologiaa ja ymmärtämään sen vaikutuksia eri elämänalueilla, yhteiskunnan eri sektoreilla ja ympäristössä.

Murrosten aika Suomessa

Käydään läpi sääty-yhteiskunnan mureneminen, Suomen lähialueiden tilanteen muuttuminen, Suomen venäläistäminen ja sen vastustus. Korostetaan oman sukupolven tehtävän arvostamista aikaisempien sukupolvien elämäntavan jatkajana ja kehittäjänä. Opitaan ymmärtämään teknologian vaikutuksia eri elämänalueilla, yhteiskunnan eri sektoreilla ja ympäristössä.

Suurvaltojen kilpailusta ensimmäiseen maailmansotaan seurauksineen

Käydään läpi kulttuurien kohtaamisen ja imperialismien vaikutukset Euroopan suurvalloille, siirtomaille ja länsimaalaisten maailmankuvaan, ensimmäisen maailmansodan syyt ja seuraukset, Venäjän keisarikunnan luhistumisen syyt ja vuoden 1917 vallankumoukset, Suomen itsenäistyminen ja sisällissota. Tutustutaan muihin kulttuureihin ja elämäntapoihin ja toimintaan monikulttuurisessa yhteisössä ja kansainvälisessä yhteistyössä.

8. luokka

Äärimmäisyyksien aika

8. luokan historian runko muodostuu 1900-luvun ja tämän vuosisadan historiasta. Ajanjakso käsittää tapahtumat ensimmäisen maailmansodan päättymisen jälkeisen rauhan järjestelyistä nykypäivään. Painopistealueena on historiallinen kehitys demokratian ja diktatuuriin taistelusta yhdistyvään maailmaan. Ajankohtaisia ilmiöitä tarkastellaan niiden historiallisissa yhteyksissä.

Kahdeksannella luokalla on useita teemoja, joista vuosittain valitaan oppilaita kiinnostava aihe. Valinnaisia teemoja ovat Euroopan kehitys hajaannuksesta yhdistymiseen, kulttuurin kehitys, tasa-arvoisuuden kehitys, teknologian kehitys, maapallostuminen ja ympäristömuutokset ihmisen arjen muovaajina, Yhdysvaltojen tai Venäjän historia ja kulttuurien kohtaaminen.

Tavoitteet

Oppilas oppii ymmärtämään tavallisen ihmisen roolin maailmantapahtumien suurten kuohujen keskellä ja näkemään sen., mitkä ovat kansalaisen oikeudet ja mahdollisuudet historian toimijana. Oppilas käsittää, että ihmisillä on eettinen vastuu teoistaan. Historia luo myös toivoa siitä, että elämä jatkuu suurista kriiseistä huolimatta. Oppilas oppii arvostamaan ja kunnioittamaan ihmisoikeuksia. Oppilas oppii historiallista tietoa prosessoidessaan kehittämään myös keskustelu- ja väittelytaitojaan yhteisöllisessä ilmapiirissä.

Keskeiset sisällöt

Laman ja totalitarismin aika

Käydään läpi maailmantalouden romahtaminen ja sen vaikutukset maailmalla ja Suomessa, tutkitaan elämää demokratioissa ja diktatuureissa ja eettisyyttä toiminnan perustana.

Toisen maailmansodan aika

Käydään läpi toinen maailmansota, sen syyt ja seuraukset ja tarkastellaan Suomen osuutta siinä. Korostetaan terveyttä, turvallisuutta, väkivallattomuutta ja rauhaa elämän kulmakivinä.

Suomi 1950-luvulta nykypäivään

Tutustutaan elinkeinorakenteen muutokseen ja sen vaikutuksiin, suomalaiseen hyvinvointiyhteiskuntaan ja suomalaiseen kulttuuriin. Korostetaan ihmisoikeuksia ihmisryhmien välisen luottamuksen pohjana.

Ristiriitojen maailma

Käydään läpi kylmä sota maailmalla ja Suomessa. Opitaan ymmärtämään ristiriitaa maailman köyhien ja rikkaiden välillä ja uusia poliittisia vastakkainasetteluja. Havainnoidaan ympäristön ja ihmisen hyvinvoinnissa tapahtuvia muutoksia, selvitetään niiden syitä ja seurauksia ja opitaan toimimaan elinympäristön ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Nykypäivän elämä

Käydään läpi länsimaisen kulutusyhteiskunnan synty ja sen vaikutukset ihmisten elämään, ympäristöön ja kulttuuriin, tiedonvälityksen kehitys ja maailmankuvien todellisuus. Opitaan suhtautumaan kriittisesti median välittämiin sisältöihin ja viestinnän eettisiin ja esteettisiin arvoihin ja käyttämään viestinnän ja median välineitä kriittisesti tiedonhankinnassa, -välittämisessä sekä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

Arviointi

Peruskoulun päättyessä oppilas osaa erottaa asioita selittävät tekijät vähemmän tärkeistä asioista. Oppilas erottaa faktan ja fiktion toisistaan. Oppilas sijoittaa opiskelemaansa tapahtumat ajallisiin yhteyksiin. Oppilas osaa esittää historiallisille tapahtumille syitä ja seurauksia. Oppilaalla on sellainen medialukutaito, että hän osaa erottaa tosiasiat haitallisesta informaatiosta. Hän osaa arvioida ilmiöitä ja tapahtumia perustellulla tavalla. Oppilas osaa soveltaa luovasti hankkimaansa historiallista tietoa.

Yhteiskuntaoppi

Yhteiskuntaopin opetuksen tehtävänä on ohjata oppilasta kasvamaan yhteiskunnassa aktiiviseksi kansalaiseksi ja vastuulliseksi toimijaksi. Perusopetuksen vuosiluokan 9 yhteiskuntaopin opetuksen tulee antaa perustiedot ja – taidot yhteiskunnan rakenteesta ja toiminnasta sekä kansalaisen vaikutusmahdollisuuksista. Vaikka varsinainen opetus tapahtuu 9. luokalla, yhteiskunnallisia ja taloudellisia teemoja pohjustetaan ja integroidaan tilannekohtaisesti yläasteen historian opetuksessa. Opetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan kasvua suvaitsevaiseksi ja demokraattiseksi kansalaiseksi ja antaa hänelle kannustavia kokemuksia yhteiskunnallisesta ja demokraattisesta vaikuttamisesta kansalaisyhteiskunnassa.

9. luokka

Tavoitteet

Oppilas saa käsityksen yhteiskunnallisen tiedon luonteesta ja oppii hankkimaan ja soveltamaan yhteiskuntaa ja talouselämää käsittelevää informaatiota kriittisesti ja toimimaan aktiivisena vaikuttajana. Oppilas tuntee yhteiskunnan julkiset palvelut ja saa valmiuksia työnteon kunnioittamiseen. Oppilas oppii yrittäjyyden perusteet ja ymmärtää yrittäjyyden merkityksen yhteiskunnan hyvinvoinnin tekijänä. Oppilas oppii ymmärtämään yhteiskunnallisten päätösten vaikutukset kansalaisten elämään ja hän kiinnostuu yhteiskunnallisesta osallistumisesta ja vaikuttamisesta. Samalla oppilas oppii kehittämään itseään vastuullisena kuluttajana ja yhteiskunnallisena toimijana sekä tuntee tekojensa oikeudelliset seuraukset.

Keskeiset sisällöt

Aihealueina ovat suomalainen yhteiskunta ja talouselämä sekä Euroopan unioni.

Yhteiskunnallinen päätöksenteko

Yksilö yhteisön jäsenenä

Tutustutaan perheen käsitteeseen, erilaisiin yhteisöihin sekä vähemmistö- ja osakulttuureihin. Käydään läpi yksilön mahdollisuudet toimia kotikunnassa, oman valtion kansalaisena, Pohjoismaissa ja EU:ssa.

Opitaan ymmärtämään kulttuuri-identiteetin osatekijät ja havaitsemaan niiden merkitys yksilön ja yhteisön elämässä.

Yksilön hyvinvointi

Käydään läpi hyvinvointiyhteiskunnan eri ulottuvuudet. Korostetaan tasa-arvoa ja kestävästä kehitystä sekä muita keinoja hyvinvoinnin edistämiseksi. Opitaan tuntemaan yhteiskunnan hyvinvointipalveluja ja kohtaamaan rakentavasti muutoksia, epävarmuutta ja ristiriitoja. Korostetaan yritteliästä ja aloitteellista kansalaistoimintaa.

Vaikuttaminen ja päätöksenteko

Opitaan tuntemaan kansalaisten vaikuttamismahdollisuudet, demokratia, vaalit ja äänestäminen. Käydään läpi politiikan ja hallinnon toimijat kunnallisella, valtakunnallisella ja EU-tasolla. Tutustutaan mediaan, yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Opitaan osallistumaan vastuullisella tavalla yhteisten asioiden hoitoon omassa kouluyhteisössä ja paikallisyhteisössä, sekä toimimaan innovatiivisesti ja pitkäjänteisesti päämäärän saavuttamiseksi ja arvioimaan omaa toimintaa ja sen vaikutuksia.

Kansalaisen turvallisuus

Tutustutaan oikeusjärjestelmään, yksilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin ja oikeudelliseen vastuuseen, liikenneturvallisuuteen, turvallisuuspolitiikkaan. Pyritään edistämään väkivallattomuutta ja rakentavaa toimintaa kiusaamistilanteissa. Opitaan vaikuttamaan liikenneympäristön ja muun toimintaympäristön turvallisuuteen.

Taloudellinen päätöksenteko

Perehdytään kansantalouteen, opitaan ymmärtämään yksilö ja kotitaloudet kuluttajina ja talouden toimijoina ja käydään läpi ulkomaankaupan ja globaalitalouden merkitykset. Tarkastellaan hyvinvointia omassa yhteisössä ja globaalilla tasolla ja yksilön oman tulevaisuuden valintoja.

Käydään läpi yksityisen taloudenpidon periaatteet, perehdytään työntekoon ja yrittäjyyteen ja tutustutaan erilaisiin yrittäjiin ja yrityksiin. Kehitetään työelämän ja yritystoiminnan tuntemusta ja korostetaan niiden merkitystä yksilölle ja yhteiskunnalle.

Perehdytään talouspolitiikkaan, talouden suhdannevaihteluihin, työttömyyteen ja inflaatioon sekä niiden vaikutukseen yksityistalouksiin. Käydään läpi julkinen talous ja verotus ja talouden ja politiikan vuorovaikutus.

Valta, vaikuttaminen ja vastuu Helsingissä

Tutustutaan vierailujen, tutustumiskäyntien ja erilaisten tapaustutkimusten avulla Helsingin poliittiseen ja taloudelliseen päätöksentekoon. Tutustutaan omiin velvollisuuksiin ja oikeuksiin kansalaisyhteiskunnan jäsenenä ja kootaan portfolio, jossa sovelletaan hankittua historiallista ja yhteiskunnallista tietoa. Osallistutaan tarkoituksenmukaisella tavalla ottamaan vastuuta yhteisten asioiden hoidosta omassa kouluyhteisössä ja paikallisyhteisössä.

Arviointi

Yhteiskunnallista tietoa hankkiessaan ja käyttäessään oppilas kykenee tulkitsemaan kriittisesti median välittämiä yhteiskunnallisia ja taloudellisia tietoja, tilastoja ja graafisia esityksiä ja pystyy perustelemaan käsityksiään yhteiskunnallisista asioista. Hän osaa vertailla yhteiskunnallisen päätöksenteon ja taloudellisten ratkaisujen eri vaihtoehtoja ja niiden seurauksia. Oppilas ymmärtää, että yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja taloudellisissa ratkaisuissa on olemassa useita vaihtoehtoja ja se edellyttää kansalaiselta halua ymmärtää yhteiskunnallisen ja taloudellisen toiminnan eettisiä kysymyksiä.

Musiikki

Musiikki on osa taidekasvatusta, jossa havainnot, tiedot, tunne-elämykset ja taiteellinen ilmaisu yhdistyvät kokonaisvaltaiseksi oppimisprosessiksi. Oman kokemisen ja tekemisen kautta opitaan vastaanottamaan musiikkia ja ymmärtämään sen merkitys omassa elämässä sekä kansallisessa ja kansainvälisessä kulttuurissa. Musiikinopetuksen tehtävänä on tukea oppilaan myönteisen minäkuvan kasvua ja tunne-elämän kehittymistä ja näin kantaa osaltaan vastuuta oppilaan psyykkisestä hyvinvoinnista. Musiikki antaa runsaasti mahdollisuuksia yhteistoimintaan ja vuorovaikutukseen muiden oppilaiden kanssa, mikä tukee oppilaan sosiaalista kasvatusta.

Musiikinopetuksen tavoitteena on rohkaista ja innostaa jokaista oppilasta ilmaisemaan itseään musiikin avulla sekä kehittää niitä taitoja ja tietoja, jotka antavat mahdollisuuden nauttia musiikista. Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilaita jatkuvaan musiikin harrastamiseen ja vahvistaa heidän valmiuksiaan valita ja arvioida erilaista musiikkia.

Yhteiset aineet

7. luokka

Opetuksen pääpaino on oppilaiden monipuolisessa musiikkitoiminnassa laulun, soiton, kuuntelun ja liikunnan alueilla. Musiikin tiedollinen aines opitaan yhdistämällä se omiin havaintoihin, itse tekemiseen ja kokemiseen. Aihekokonaisuuksien yhteydessä pyritään monipuoliseen integrointiin muiden oppiaineiden kanssa.

Oppilaat tutustuvat yhteisillä musiikkitunneilla seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- Ääni
- Kuuntelen musiikkia
- Helsinki soi - oman kotikaupungin ajankohtaista musiikkitarjontaa
- Muinaissuomalaista kansanmusiikkia (mm. improvisointia 5- ja 10-kielisillä kanteleilla)
- Suomalaisen säveltäjien teosesittelyjä
- Eurooppaa ristiin rastiin – perehdytään Eurooppalaiseen musiikkikulttuuriin
- Juhlamusiikkia (itsenäisyyspäivä- joulun yms.)
- Soitinesittelyjä ja -kokeiluja mahdollisuuksien mukaan
- Pieniä sävellyksprojekteja esim. runon, kuvan, rytmin tai tarinan inspiroimana

8. luokan musiikki (vaihtoehtoinen kuvaamataidon kanssa)

Opetuksen tavoitteena on syventää oppilaiden taitoja- ja tietoja musiikin eri osa-alueilla. Heitä kannustetaan löytämään omat kiinnostuksen kohteensa musiikissa sekä rohkaistaan kehittämään niitä. Tunneilla keskeisinä työmuotoina ovat yhteissoitto, erilaiset ryhmätyöt ja improvisointi.

Oppilas tutustuu tunneilla seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- Tämän päivän ajankohtaista klassista ja popmusiikkia
- Lauluja ja lauluntekijöitä eri maista ja eri aikakausilta
- Musiikin harrastusmahdollisuuksia Helsingissä
- Soitintenesittelyjä ja uusien soittimien kokeiluja
- Muinaissuomalaisen kansanmusiikin nykysovelluksia (esim. sähkökantele bändisoittimena)
- Mitä soittajan tulee tietää kuulonhuollosta

Vaihtoehtoinen musiikki arvioidaan numerolla.

Valinnaiset aineet

Pitkä valinnaisaine

Pitkän valinnaisaineen tarkoituksena on antaa oppilaalle mahdollisuus syventyä jonkin soittimen opiskeluun ja keskittyä sen harjoitteluun. Työmuotoina ovat oman soittimen harjoittelu, yhteissoitto, analysoiva kuuntelu, oma improvisointi, ryhmätyöt, konserttikäynnit ja tutustumisvierailut musiikkioppilaitoksiin. Oppilaille annetaan myös runsaasti informaatiota siitä, miten ja missä musiikkia voi tavoitteellisesti harrastaa koulun ulkopuolella. Aineen opetuskokonaisuudet suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa.

Lyhyet valinnaiset aineet

Pop-laulu

Oppitunnilla oppilailla on mahdollisuus kehittää omaa laulutaitoaan, saada opetusta äänenmuodostuksessa ja terveessä äänenkäytössä. Tunneilla tutustutaan mikrofonilaulun tekniikkaan. Oppilaista kootaan myös

moniääninen lauluyhtye. Pop-laulu sopii kaikille laulamisesta kiinnostuneille. Oppisisällöt suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa.

Pop- ja rockmusiikki

Bändikursseilla kehitetään ryhmän yhteissoittotaitoja. Valinnaiskursseille voivat osallistua sekä soittamisen alkeita harjoittelevat että pidemmälle ehtineet soittajat. Yksilöllistä opetusta annetaan tunneilla jokaiselle.

Oppisisällöt

suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa.

Sormet koskettimille

Musiikkitunneilla opetetaan pianon, sähköpianon ja syntikansoitamisen alkeita. Tunneilla säestetään (kompataan) helppoja lauluja sointumerkeistä. Omaa soitinta ei tarvita, koska harjoittelumahdollisuus järjestetään koululla. Monessa ammatissa hyödyllinen säestystaito on helposti opittavissa musiikkiryhmässä. Oppisisällöt suunnitellaan yksilöllisesti jokaiselle oppilaalle sopivaksi. Opetus on yksilö- ja ryhmäopetusta.

Arviointi

Oppimistuloksia arvioidaan oppilaan asenteen, aktiivisuuden ja eri musiikkitaidoissa annetun näytön perusteella. Erityistä painoa annetaan yrittämiselle ja myönteiselle asenteelle oppitunneilla. Arvosanalla ei arvioida oppilaan musikaalisuuden tasoa vaan arvosana perustuu hänen musiikillisen osallistumiseensa ja toimintaansa koulussa. Arvosanaa annettaessa painotetaan parasta osaamisaluetta. Musiikin arvosanaan vaikuttaa vain koulun piirissä tapahtuva musiikkitoiminta. Arvioitavat musiikin osa-alueet ovat soitto, laulu, musiikin kuuntelu ja musiikkitieto.

Kuvataide

Kuvataiteen opetuksessa painotetaan kuvan merkitystä ilmaisun ja viestinnän välineenä sekä kuvallisen ilmaisun perusteiden ja tekotapojen sekä mediateknologian hallintaa. Opetuksessa korostuu taiteen, taidehistorian ja eri kulttuureiden tuntemus sekä kuvantulkintataidot. Kuvien maailmaa lähestytään aistihavaintojen ja elämysten avulla. Oppimistilanteissa tuetaan oppilaiden mahdollisuutta yhdessä työskentelyyn ja vuorovaikutukseen sekä yhteisiin taide-elämyksiin sekä koulussa että taidemuseoissa. Oppilaan omalla taiteellisella työskentelyllä, työprosessin tallentamisella portfolioon ja yhteisellä arvioinnilla kehitetään oppilaan ymmärrystä kuvataiteen prosesseista ja tuetaan kuvallisen ajattelun kehittymistä ja taiteellista oppimista.

Tavoitteet

Kuvataideopetuksen tavoitteena on saada oppilas kiinnostumaan visuaalisesta ympäristöstään, havainnoimaan ja kuvaamaan sitä sekä arvioimaan ja arvostamaan ympäristöä myös esteettisestä näkökulmasta. Oppilaalle annetaan mahdollisuus monipuoliseen kuvalliseen ilmaisuun eri tekniikoilla. Taiteen ja kulttuureiden tuntemusta vahvistetaan sekä harjoitetaan median ja kuvaviestinnän taitoja, käyttäen kulttuuripalveluja ja sähköisiä viestimiä myös oman työskentelyn, tiedonhankinnan ja elämysten lähteenä. Tavoitteena on saada oppilas ymmärtämään taiteen merkitys paitsi osana kulttuuria myös hänen oman elämänsä rikastuttajana. Normaalityönsijän sijainti antaa erinomaisen mahdollisuuden hyödyntää Helsingin museoiden ja gallerioiden taidetarjontaa. Vanhemman taiteen ohella kuvataideopetuksen keskeisenä tavoitteena on myös opettaa ymmärtämään nykytaidetta osana visuaalisen kulttuurin kenttää. Taiteen tuntemus kulkee mukana kaikessa kuvataiteen opetuksessa.

Aihekokonaisuudet

Kuvataiteen opiskelulla on merkittävä osa opetussuunnitelman aihekokonaisuuksien toteutumisessa. Kuvataiteen sisällöt ja menetelmät tukevat luontevasti ihmisenä kasvamista sekä kulttuuri-identiteetin ja kansainvälisyyden kehittymistä. Viestintä- ja mediataidot kuuluvat keskeisesti kuvataiteen ja -viestinnän ytimeen, vastuu ympäristöstä ja kestävästä kehityksestä liittyy oleellisena osana kuvataiteen välineistä ja materiaaleista huolehtimiseen. Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys tulee kuvataiteen osalta oppilaille tutuksi

tutustuttaessa taiteen alan ammattilaisten työnkuvaan ja ihmisen ja teknologian suhdetta pohditaan niin opilastöiden sisältöjen kuin välineidenkin kautta. Myös turvallisuuteen ja liikenteeseen liittyvät seikat tulevat esille tutustuttaessa mm. arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun näkökulmiin.

Keskeiset sisällöt

7. luokka

7. luokalla kuvia tehdään ja analysoidaan monin tavoin. Mielikuvia ja ajatuksia opitaan esittämään kuvien kielellä, kuvataidetta käytetään oman luovan ilmaisun välineenä. Opiskellaan kuvataiteen perusilmaisukeinoja: piirustusta, maalausta, kuvanveistoa, valokuvausta ja videointia. Sovelletaan sommittelun, väri-ilmaisun ja tilankuvaamisen perusteita. Tutustutaan arkkitehtuuriin ja ympäristötaiteeseen. Hyödynnetään internetiä ja harjoitellaan digitaalista kuvankäsittelyä. Oppitunneilla keskustellaan taiteesta, arvioidaan teoksia ja perustellaan tulkintoja sekä pohditaan erilaisten kuvakulttuurien merkitystä ja vaikutusta toisiinsa. Opitaan myös huolehtimaan välineistä, ottamaan vastuuta oman työympäristön siisteydestä sekä käyttäytymään huomaavaisesti muita kohtaan.

8. luokan kuvataide (vaihtoehtoinen musiikin kanssa)

Taiteen ja median maailmat

Kurssi painottuu itseilmaisun kautta ajankohtaisen mediakuvaston tutkimiseen eri menetelmillä esim. piirtäen, maalaten, grafiikan menetelmin, valo- ja/tai videokuvaten. Kurssilla kehitetään ja vahvistetaan oppilaan visuaalista lukutaitoa, pohditaan taiteen ja mediakuvaston kytköksiä ja opitaan tulkitsemaan mediakuvaston välittämiä viestejä. Kurssilla tutkitaan ja rakennetaan omaa suhdetta ympäröivään mediatodellisuuteen: taidekuvien, populaarikuvien, pelien, uutiskuvien, mainosten ja elokuvien maailmaan.

Vaihtoehtoinen kuvataide arvioidaan numerolla.

Arviointi

Kuvataide arvioidaan arvosanalla. Kuvataiteen arviointi perustuu oppilaan tekemiin harjoitustehtäviin, välineiden ja materiaalien hallintaan, työskentelyprosessiin ja omaperäisiin ratkaisuihin.

Arvioinnin tueksi opettaja seuraa työskentelytilanteita. Arvioinnin kohteena on myös oppilaan oma kyky arvioida taiteellista työskentelyään, muilta saadun palautteen hyödyntäminen, työhön sitoutuminen ja tiedon hankinta. Kustakin kuvataiteen kurssista täydentyvä portfolio kulkee oppilaan mukana vuosiluokalta toiselle. Kuvataiteen portfolio vaikuttaa myös arvosanaan.

Arvosanaa ei anneta lyhyistä valinnaiskursseista, ne arvioidaan asteikolla hyväksytty/hylätty.

Valinnaiset aineet

Pitkä valinnaisaine

Pitkänä valinnaisaineena kuvataide antaa hyvät mahdollisuudet oman kuvailmaisun ja kuvallisen ajattelun määrätietoiseen kehittämiseen. Kurseilla laajennetaan ja syvennetään kuvataiteen tekniikoiden hallintaa, visuaalista lukutaitoa ja taidehistorian tuntemusta. Pitkänä valinnaisaineena kuvataide antaa hyvän pohjan jatko-opinnoille

Lyhyet valinnaisaineet

Kuvataiteen lyhyet kurssit ovat työpajatyypisiä, johonkin kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin osa-alueeseen tarkemmin keskittyviä kurseja. Kurseilla käytetään kullekin osa-alueelle ominaisia tekniikoita ja työtapoja.

Sarjakuvasta elokuvaan

Kurssilla perehdytään sarjakuvan olemukseen ja kehitetään omaa persoonallista sarjakuvailmaisua tekemällä sarjakuvaan liittyviä tehtäviä. Kurssilla perehdytään myös elokuvailmaisun ja -kerronnan mahdollisuuksiin ja tehdään pieniä elokuvia, kuten esim. animaatioita, mainoksia, musiikkivideoita tai lyhytelokuvia. Oman tekemisen lomassa kurssilla myös tutkitaan erilaisia sarjakuvia ja elokuvia.

Keramiikka ja kuvanveisto

Kurssilla syvennetään keramiikan ja muun kolmiulotteisen ilmaisun taitoja ja pohditaan niiden mahdollisuuksia taide- ja käyttöesineiden maailmassa. Tutustutaan muotoilun ja kuvanveiston merkitykseen taiteessa ja pohditaan julkisen taiteen mm. veistosten ja ympäristötaiteen merkitystä kaupunkikuvassa.

Valokuvaus

Kurssilla on opitaan käyttämään valokuvaa luovasti taiteellisen ilmaisun välineenä. Kuvausharjoituksia tehdään sekä järjestelmä- että digitaalikameralla. Mustavalkoiset valokuvat tehdään itse koulun pimiössä ja digitaalikuviä opitaan käsittelemään ja tulostamaan tietokoneella. Kurssin sisältöön kuuluu näyttelykäyntejä sekä näyttelyn tekeminen harjoitustehtävistä.

Piirustus, maalaus ja taidegrafiikka

Kurssilla syvennetään tietoja piirtämisen ja maalaamisen periaatteista ja välineistä sekä tutustutaan erilaisiin taidegrafiikan menetelmiin.

Käsityö

Käsityön opiskelussa on keskeistä tietojen ja taitojen asteittainen karttuminen ja vähitellen kokonaisen käsityöprosessin hallinta. Yli oppiainerajojen hankittuja tietoja ja taitoja sovelletaan tuotteiden suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Suunnittelu on työskentelyn lähtökohta. Oppilas oppii havainnoimaan ja tulkitsemaan rakennettua ympäristöä ja erilaisten tuotteiden sisältämää viestiä sekä käyttämään suunnittelun apuna kansallista ja kansainvälistä käsityö- ja teknologiakulttuuria. Hän oppii arvostamaan niitä identiteetin rakennusaineina. Tavoitteena on, että oppilas osaa käyttää värejä, muotoja ja materiaaleja tarkoituksenmukaisesti ja luovasti eri käyttötarkoituksissa. Hän oppii kuvaamaan tuotesuunnitelmiaan sanallisesti, näyttein, luonnostelun, työpiirrosten ja kokeilujen avulla. Töiden kautta oppilaan avaruudellinen hahmottamiskyky kehittyy. Tavoitteena on, että oppilaille syntyy myönteinen asenne työntekoon. Oppilas kehittyy yhteistyötaitoissa, työskentelee päämäärätietoisesti ja pitkäjänteisesti ja ymmärtää yritteliään asenteen tärkeyden. Hän oppii suhtautumaan myönteisesti omaan työhönsä ja arvostamaan myös toisten työtä sekä kantamaan vastuuta yhteisten tilojen hoitamisesta.

Oppilas perehtyy kestävän kehityksen periaatteisiin ja osaa toimia niiden mukaan omassa elämässään. Hän oppii ymmärtämään esineiden elinkaariajattelua. Hän osaa arvioida materiaalien ekologisuutta ja tehdä näin ympäristön kannalta kestäviä valintoja. Hän oppii huolehtimaan ja hoitamaan materiaaleja ja osaa etsiä tietoa niistä. Oppilas tiedostaa mainosten ja median vaikutuksen kuluttamiseen. Hän osaa suhtautua niihin kriittisesti ja kykenee itsenäisiin ja taloudellisiin päätöksiin kuluttajana.

Oppilas kykenee tarkastelemaan kriittisesti omaa työskentelyään ja oppimistaan. Hän muodostaa realistisen kuvan taidoistaan ja kehittymismahdollisuuksistaan. Hän huomaa työskentelynsä vahvuudet ja heikkoudet sekä kykenee suuntaamaan toimintaansa palautteen mukaisesti.

Opetusjärjestelyt

7. luokalla käsityön opetus painottuu oppilaan valinnan mukaan joko tekstiilityön tai teknisen työn alueisiin. Toisen osa-alueen opintoja on mahdollista opiskella yhteisen projektityön parissa. 8. ja 9. luokalla käsityö on valinnaisaine.

Keskeiset sisällöt

Työskentely tapahtuu aihepiireittäin, jolloin työ voidaan rajata tiettyyn tekniikkaan, materiaaliin, käyttötarkoitukseen tai suunnittelullisiin näkökohtiin. Aihepiirin puitteissa oppilas suunnittelee ja toteuttaa itsenäisesti yksilöllisiä töitä huomioiden omat taitonsa, tarpeensa ja kiinnostuksensa. Työskentelyssä hyödynnetään eri oppiaineissa hankittuja tietoja ja taitoja. Perustekniikoiden hallinta varmentuu. Opitaan uusia tekniikoita ja sovelletaan niitä luovasti. Tehtyjen töiden ja tekniikoiden kulttuuriseen taustaan tutustutaan.

Tekninen työ

7. luokka

Aihepiirit ovat lähinnä puun, metallin, muovin ja elektroniikan komponenttien kanssa työskentelyä. Opitaan puun ja metallin käsittelyä työstökoneilla. Opetetaan ja opitaan työstökoneiden ja laitteiden turvallinen käyttö. Tutustutaan työstökoneiden rakenteeseen ja toimintaan. Opetellaan metallin kuumana muotoilua, erilaisia taontatekniikoita ja pakotusta. Tutustutaan muoviin materiaalina, sen työstämiseen ja lämpökäsittelyyn. Opetellaan erilaisia liitostapoja materiaalien, rakenteen ja käyttötarkoituksen mukaan. Pinnankäsittely, pinnankäsittelyaineet ja -välineet tulevat tutuiksi töiden yhteydessä. Opetellaan teknisen piirustuksen alkeita ja tehdään työpiirustus. Syvennetään mitoittamiseen ja mittaamiseen liittyviä tietoja ja taitoja. Tutustutaan sähköturvallisuuteen ja kodin sähkölaitteisiin. Opiskellaan elektroniikan peruskäsitteet ja tutustutaan komponentteihin. Rakennellaan laitteita.

8. luokka (valinnainen tekstiilityön, kotitalouden ja liikunnan kanssa)

Syvennetään 7. luokalla saavutettuja teknisen työn taitoja. Kurssilla tehtävät työt sovitaan kurssin alkaessa. Arvioidaan numerolla.

Pitkä valinnaisaine

Pitkän valinnaisaineen aikana syvennetään jo opittuja taitoja laajemmin kuin lyhyen valinnaisaineen aikana. Pitkä valinnaisaine mahdollistaa isojen projektien teon, esimerkiksi kaiuttimet mp3-soittimelle vahvistimen kanssa, sähkökitaran valmistuksen, erilaisten elektroniikkatöiden teon, metalli- ja puutöiden valmistuksen eri tekniikoin. Pitkän valinnaisaineen voi valita myös oppilas, jolla ei ole aikaisempaa kokemusta oppiaineesta. Opitaan uusia ja vahvistetaan jo olemassa olevia taitoja.

Lyhyt valinnaisaine

Teknisen työn lyhyen valinnaisainekurssin aikana syvennetään jo opittuja taitoja ja tehdään yhden jakson kestävä projekti. Oppilaan kiinnostuksen mukaan suunnitellaan ja toteutetaan erilaisin menetelmin tehtävää työtä. Mahdollisia töitä voi valita puun, metallin tai elektroniikan alueelta. Lyhyen valinnaisen aikana voi tehdä esimerkiksi laajahkon elektroniikan työn, tiffanylasityön tai valmistaa puusta huonekalun. Aikaisempi teknisen työn kokemus ei ole välttämätön.

Tekstiilityö

7. luokka

Aihepiirit liittyvät pukeutumiseen, asusteisiin ja asumiseen. Suunnittelussa huomioidaan käyttötarkoituksen ja oman kehon sekä terveellisuuden vaatimukset. Pukeutumisen aihepiirin yhteydessä tutustutaan ja valitaan käyttötarkoitukseen sopivia tekstiilimateriaaleja. Valmistuksessa käytetään valmiskaavoja ja tehdään niihin tarvittavia muutoksia. Työjärjestykset ja työohjeet ovat oleellinen osa työn suunnittelua ja valmistusta. Aihepiirin aikana tutustutaan tekstiilien kierrätykseen, korjaukseen ja muodistamiseen. Valmistetaan esim. asu tai asukokonaisuus itselle tai toiselle, asuste eri tekniikoin.

Asumisen aihepiirin yhteydessä tutustutaan kodin tekstiileihin ja suunnitellaan ja valmistetaan tekstiilejä erilaisiin ympäristöihin sopiviksi. Opitaan värien ja materiaalien yhdistelytapoihin sekä suunnitellaan ja toteutetaan toimivia tuotteita eri tekniikoin. Aihepiirin yhteydessä valmistetaan esim. tyynyjä, peitteitä, tauluja.

8. luokka (valinnainen teknisen työn, kotitalouden ja liikunnan kanssa)

Syvennetään 7. luokalla saavutettuja tekstiilityön taitoja. Kurssilla tehtävät työt sovitaan kurssin alkaessa.

Pitkä valinnaisaine

Aineen opiskelussa korostuvat visuaalinen ja tekninen suunnittelu. Suunnitelmat kuvataan ja työvaiheet dokumentoidaan luonnostelun, työpiirrosten ja kokeilujen avulla. Itsenäinen työskentely korostuu. Töissä

käytetään monipuolisesti tekniikoita, esim. ompelua, neulontaa, kankaankudontaa, kirjontaa jne. Arvioidaan materiaalien ja tekniikoiden sopivuutta töihin ja tehdään itsenäisiä valintoja.

Lyhyet valinnaisaineet

Tuunaa tekstiilit tuoreeksi

Kurssilla ommellaan ryhmän valinnan mukaan joko vaatteita, asusteita tai kodin tekstiilejä. Materiaalina käytetään osaksi kierrätysmateriaalia, jota uudistetaan esim. värjäämällä, painamalla, kirjomalla tai huovuttamalla.

Sisusta tila!

Harjoitellaan sisustuksen suunnittelua: Mitä tilan sisustamisessa tulee ottaa huomioon? Miten värejä, kuvioita ja materiaaleja yhdistellään? Kurssilla jokainen oppilas suunnittelee jonkin tilan sisustuksen (esim. oma huone) ja toteuttaa tilaan yhden tai useamman tekstiilin.

Arviointi

Arvosanaan vaikuttavat visuaalinen ja tekninen suunnittelu, valmistaminen ja lopputulos. Huomiota kiinnitetään oppilaan itsenäiseen tiedonhankintaan ja ongelmanratkaisuun. Arvosanaan vaikuttavat myös työskentelyn vastuullisuus ja oma-aloitteisuus sekä kyky toimia muiden kanssa yhteistyössä. Erityisesti valinnaisaineiden arvioinnissa painottuu oppilaan oman aktiivisuuden ja pitkäjänteisen työskentelyn merkitys. Oppilas suorittaa itsearviointia tieto-, taito- ja asennetasolla opiskelun kaikissa vaiheissa.

Liikunta

Liikunnanopetus päämääränä on antaa oppilaille sellaisia taitoja, tietoja ja kokemuksia, joiden pohjalta on mahdollista omaksua liikunnallinen elämäntapa. Tämä edellyttää yksilöllisten kehittymismahdollisuuksien huomioon ottamista osana ryhmäopetusta.

Liikunnanopetuksen tehtävänä on vaikuttaa myönteisesti oppilaan fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja hyvinvointiin sekä ohjata oppilasta ymmärtämään liikunnan terveydellinen merkitys. Liikunnanopetuksessa otetaan huomioon oppilaan fyysis-motorinen kehitys. Liikunta on toiminnallinen oppiaine, jossa edetään leikin ja taitojen oppimisen kautta kohti omaehtoista harrastuneisuutta. Liikunnanopetuksessa korostetaan vastuullisuutta, reilua peliä sekä turvallisuutta. Opetuksessa ohjataan myös tutustumaan kansalliseen ja kansainväliseen liikuntakulttuuriin. Liikunnanopetuksen yhtenä tehtävänä on myös opastaa käyttäytymään turvallisesti liikenteessä. Opetuksessa otetaan huomioon luonnon olosuhteet ja vuodenaajat, paikalliset olosuhteet sekä lähiympäristön ja koulun tarjoamat mahdollisuudet.

Tavoitteet

Liikuntakasvatuksen tavoitteena on fyysisesti aktiivinen ja terveellinen elämäntapa, oppilaan hyvinvointi sekä liikunnan ilo. Oppilas tuntee fyysis-motoriset kykynsä, kunto- ja liikehallintakykynsä, hallitsee keskeiset motoriset perustaidot sekä lajitaidot. Oppilas tietää, miten näitä taitoja hankitaan ja pidetään yllä. Tavoitteena on, että oppilas osoittaa vastuuta ja kykyä ottaa toiset huomioon sekä osaa arkielämän tilanteissa toimia terveyttä ja turvallisuutta edistävällä tavalla. Oppilas tuntee kansallista ja kansainvälistä kulttuuria.

7. ja 8. luokka

Oppilas perehdytetään eri vuodeaikojen keskeisiin sisä- ja ulkoliikuntamuotoihin. Esimerkiksi syksyllä harjoitetaan yleisurheilua ja suunnistusta, keväällä jalka- ja pesäpalloa. Sisäliikuntalajeja ovat kori- ja lentopallo, salibandy, musiikki- ja ilmaisuliikunta, voimistelu ja uinti. Opintojen tarkempi sisältö suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa. Opetuksessa keskitytään liikehallintaan, fyysisen kunnon ja motoristen perustaitojen kehittämiseen, sääntöjen ja käytöstapojen sekä rentoutumis- ja keskittymiskyvyn harjoitteluun.

9. luokka

Opetus rakentuu aikaisempien vuosien työskentelylle., mutta liikunnan luonne kunto- ja virkistysliikuntana on keskeistä. Taitoja kehitetään edelleen, tutustutaan uusiin liikuntalajeihin. tavoitteena on ohjata oman lii-

kuntaharrastuksen löytämiseen.

Arviointi

Liikunta arvostellaan numerolla. Liikunnan arvosanan perustana ovat liikuntataidot, fyysinen toimintakykyisyys sekä harrastuneisuus ja sosiaalisuus, joita opettaja arvioi havainnoimalla ja mittauksin.

8. luokka (valinnainen teknisen työn, kotitalouden ja liikunnan kanssa, yhteisen liikunnan lisäksi)

Liikunnan kurssilla oppilaalla on mahdollisuus kehittää taitojaan ja osallistua ohjattuun liikuntaan. Kurssi pyritään sijoittamaan jaksoon, jossa muuten ei ole liikuntaa. Kurssin ohjelma suunnitellaan yhdessä. Kurssi voi olla yhteinen tytöille ja pojille.

Valinnaiset aineet

Pitkä valinnainen

Pojat

Pitkän valinnaisaineen tavoitteena on, että jokaiselle löytyy sopiva tapa liikkua yksin tai yhdessä, mielialasta, kunnosta ja mielihaluista riippuen. Kurssilla syvennetään eri liikuntalajien tietoja sekä taitoja. Kursin yksilölajeja ovat pyöräily, hiihto, rullaluistelu, uinti, kuntosaliharjoittelu, mailapelejä sulkapallo, squash, tennis, pöytätennis ja joukkuepalloilua salibandy, jääkiekko, pesäpallo, jalkapallo, koripallo, kaukalopallo, lentopallo.

Tytöt

Tavoitteena on täydentää muuta liikunnanopetusta ja laajentaa lajivalikoimaa kohottamalla oppilaan fyysistä kuntoa ja tarjoamalla vastapainoa muulle koulutytölle. Erityisesti tavoitteena on kehittää laajasti oppilaan liikuntataitoja eri lajeissa ja lisätä hänen liikunnallisia valmiuksiaan. Lajeja ovat muun muassa koripallo, lentopallo, salibandy, pesäpallo, jalkapallo, mailapeleistä tennis, sulkapallo ja pöytätennis. Opetusta täydennetään erilaisilla uusilla liikuntalajeilla, muun muassa keilailulla. Tarkat sisällöt suunnitellaan yhdessä ryhmän kanssa.

Lyhyet valinnaiset

Sisäpalloilu, tytöt

Tavoitteena on täydentää muuta liikunnanopetusta ja laajentaa lajivalikoimaa. Erityisesti tavoitteena on oppilaan koripallotaidon ja joukkuepelitaidon kehittäminen. Se tukee Terveet ympyrät –koripallosarjassa pelaamista. Oppilaat voivat osallistua myös Koululiikuntaliiton yläasteen koripallosarjaan, voidaan pelata myös muita pelejä, esimerkiksi lentopalloa, salibandya. Ryhmän niin halutessa voidaan tutustua myös muihin liikuntalajeihin. Tarkat sisällöt suunnitellaan yhdessä opetusryhmän kanssa.

Palloilu, pojat

Tavoitteena on oppilaiden henkilökohtaisen palloilutaidon ja joukkuepelin kehittäminen. Kurssilla harjoitellaan ja pelataan yleisimpiä ja vähän harvinaisempiakin palloilulajeja ryhmän toivomusten pohjalta.

Kotitalous

Kotitalous on oppiaine, jonka tarkoituksena on kehittää oppilaan valmiuksia selviytyä arkipäivän tilanteiden hallinnasta. Jokaisen tulisi oppia ottamaan vastuuta ravitsemuksestaan, terveydestään, ihmissuhteistaan, turvallisuudestaan, omasta taloudestaan sekä lähiympäristönsä viihtyisyydestä ja siisteydestä. Kotitalouden opetus perustuu käytännön toimintaan, johon yhdistyy teoreettisia perusteita. Käytännön työskentelyssä on olennaista ryhmässä toimiminen kuitenkin jokaisen omat lähtökohdat huomioon ottaen. Pohjaltaan moniteisenä oppiaineena kotitalous tarjoaa hyvät mahdollisuudet yhteistyöhön muiden oppiaineiden kanssa. Kotitalousopetuksen tavoitteena on tuoda esille yhteistyön ja yhdessä tekemisen sekä tietoon perustuvien val-

intojen merkitys yksilön ja hänen ympäristönsä hyvinvoinnin kannalta. Pyrkimyksenä on oppia suunnittelemaan ja toteuttamaan yksinkertaisia ruokakulttuuriin sekä asunnon ja tekstiilien hoitoon liittyviä tehtäviä. Opetellaan myös toimimaan harkitsevina ja vastuunsa tuntevina kuluttajina.

7. luokka

Opetellaan työskentelemään joustavasti erilaisissa tilanteissa ja ryhmissä ja samalla harjoitellaan erilaisuuden ymmärtämistä ja toisen valintojen arvostamista sekä tasa-arvoa. Opetellaan noudattamaan hyviä tapoja. Tutustutaan ravitsemuksen ja ruoanvalmistuksen käsitteisiin, suomalaisiin ravitsemussuosituksiin, ruoan alkuperään ja turvallisuuteen, suomalaiseen ruokakulttuuriin ja perus-ruoanvalmistusmenetelmiin.

Opetellaan ymmärtämään kuluttamisen merkitystä ja pohtimaan kulutusvalintojen tarkoituksenmukaisuutta. Tutustutaan suomalaisen perheen rahojen käyttöön ja opetellaan oman rahankäytön suunnittelua. Opetellaan hankkimaan monipuolisesti ajankohtaista tietoa kuluttaja-asioista.

Opetellaan ymmärtämään kodin ja ympäristön hoidon merkitys. Tutustutaan puhtaanapidon käsitteisiin, perusmenetelmiin, aineisiin ja välineisiin.

Aihekokonaisuuksista useimmat sopivat hyvin kotitalousopetuksen aihepiireihin yhdistettäväksi tai eheyttävänä muiden oppiaineiden kanssa yhteistyössä toteutettaviksi. Ihmisenä kasvaminen on muutenkin kotitalouden yksi peruspilareista, kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys toteutuu kansallisen ja kansainvälisen ruokakulttuurin teemoissa, viestintä- ja mediataito toteutuu oppilaiden esityksissä. Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys voi olla osana kuluttajakasvatusta, vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta toistuu jatkuvasti erilaisten kulutusvalintojen tekemisen yhteydessä ja ihminen ja teknologia on osana jokaista arkipäivän työskentelytilannetta niin opetuskeittiössä kuin kotiympäristössäkin.

Arviointi

Arviointi tapahtuu oppilaille lukukauden alussa esitetyn arviointikriteeristön pohjalta. Tärkeimpinä kriteereinä ovat vuorovaikutustaidot, käytännön työtaidot ja tiedonhankintataidot. Arviointia tehdään tietopuolisten kokeiden, käytännön työkokeiden, tuntityöskentelyn, vihkotyöskentelyn ja erilaisten kirjallisten ja suullisten esitysten pohjalta.

Kotitalouden kurssi 8. luokalla (valinnainen teknisen työn, tekstiilityön ja liikunnan kanssa)

Suunnattu erityisesti oppilaille, jotka eivät kielivalintojensa takia voi valita kotitalouden pitkää valinnaiskursia. Opettaja ja oppilaat suunnittelevat suppeamman kurssin pitkän valinnaiskurssin aihepiireistä. Kurssi arvioidaan numerolla.

Valinnaiset kurssit

Kotitalouden valinnaisilla kursseilla on tavoitteena syventää ja laajentaa kotitalouden perusopetuksen tietoja ja taitoja. Opetellaan työskentelemään suunnitelmallisesti, vastuullisesti ja joustavasti erilaisissa ryhmissä. Pyritään vahvistamaan itsenäisen työskentelyn taitoja. Pitkä valinnaiskurssi luo pohjaa mahdollisille kotitalouden jatko-opinnoille.

Kotitalouden pitkä valinnaiskurssi 8. ja 9. luokilla

Opettaja ja oppilaat suunnittelevat ryhmittäin yhdessä kahdeksi lukuvuodeksi opetuksen sisällöt. Oppilaat valitsevat opetuksen alkaessa aiheet tavoitteidensa mukaisesti kotitalouden eri sisältöalueilta. Valinnaisessa kotitaloudessa käsitellään mm. seuraavia aihepiirejä: kansallinen ja kansainvälinen ruokakulttuuri, erilaiset ruokavaliot, elintarviketieto, kodin koneet ja työvälineet ja asunnon suunnittelu. Kaikissa aihepiireissä opiskellaan ja syvennetään kotitalouden eri sisältöalueiden aiheita: perhe ja yhdessä eläminen, ravitsemus ja ruokakulttuuri, kuluttaja ja muuttuva yhteiskunta sekä koti ja

Muut valinnaiset aineet

Tietotekniikka

Pitkä valinnainen

Kurssin tavoitteena on tutustuttaa oppilaat monipuolisesti tietotekniikan eri mahdollisuuksiin opiskelu- ja

ilmaisuvälineenä ja kehittää oppilaan taitoja tietokoneavusteisen julkaisemisen tekniikoissa. Kurssilla laajennetaan oppilaiden tietoja työvälinohjelmista ja kuvankäsittelystä sekä erilaisista digitaalisista medioista. Kurssin aikana oppilaat tutustuvat interaktiivisen www-materiaalin, multimedian, animaation ja/tai elokuvan ilmaisumahdollisuuksiin ja työvaiheisiin. Kurssilla perehdytään mm. www-sivujen ulkoasuun ja muiden visuaalisten keinojen merkitykseen ja tarkoituksenmukaiseen käyttöön sekä tutkitaan digitaalista kuvailmaisua sekä tarkastellaan erilaisia kerronta- ja lajityyppejä. Kurssi toteutetaan tietotekniikan ja kuvataiteen yhteistyönä.

Lyhyet valinnaiset

Tietokone työvälinohjelmienä

Tavoitteena on tutustua yleisimpiin työvälinohjelmiin ja niiden tehokkaaseen käyttöön opiskelussa ja vapaaajalla. Kurssin aikana oppilas saa monipuolisen kuvan tietokoneen hyötykäytöstä ja syventää teksti-, tiedon- ja kuvankäsittelyn taitojaan. Kurssilla vahvistetaan oppilaan osaamista tietokoneen käyttämisestä, toiminnasta ja tietoturvasta.

Tietoliikenne

Kurssin tavoitteena on oppia verkkoliikenteen ja julkaisemisen periaatteet ja mahdollisuudet. Kurssin aikana opiskelija rakentaa omat www-sivut ja tutustuu verkkoliikenteessä käytettäviin menetelmiin, ohjelmiin ja ulkoasuun merkitykseen. Pidemmälle ehtineet oppilaat voivat syventää taitojaan esimerkiksi PHP- tai JavaScript-ohjelmoinnin perusteilla.

Oppilaanohjaus

Oppilaanohjaus tukee oppilaan kasvua ja kehitystä siten, että oppilas kykenee edistämään opiskeluvalmiuksiaan ja sosiaalista kypsymistään sekä kehittämään oman elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Näitä taitoja edistävät monipuolinen itsetuntemus, vastuullisuus, pitkäjänteinen tavoitteiden asettaminen ja niiden arviointi sekä opiskelu- ja tiedonhankintataidot. Kaikki nämä tukevat oppilaan koulutyön mielekkyyttä, hänen kykyään tehdä päätöksiä ja toteuttaa omia suunnitelmiaan. Oppilaanohjauksessa elämänsuunnittelun taito konkretisoituu jatkokoulutukseen hakeutumisessa ja kykynä tarkastella omaa tulevaisuuttaan pidemmällä aikavälillä, myös työntekijänä sekä elinikäisen opiskelun näkökulmasta.

Oppilaanohjauksella edistetään oppilaan vuorovaikutustaitoja, jotta hän kykenee monipuolisesti osallistumaan yhteiskunnan toimintaan ja käyttämään eri viestintävälineitä vaikuttamiskeinoina.

Oppilaanohjauksen tarve arvioidaan yksilöllisesti yläkouluun siirryttäessä, sen aikana ja perusopetuksen päättövaiheessa. Oppilaanohjausta annetaan luokkamuotoisena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena. Sen lisäksi oppilaanohjaukseen kuuluu olennaisena osana työelämään tutustuminen. Oppilaanohjauksella edistetään koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa.

Itsetuntemuksen analysointi ja työelämä tiedouden kartuttaminen edistävät oppilaan kykyä tehdä valintoja ja (poistettu) (poistettu) tulevaisuudensuunnitelmia. Oppilasta ohjataan ja tuetaan jatko-opintovalinnoissa sekä ohjataan käyttämään yhteiskunnan tarjoamia ja tietoverkoissa olevia koulutus-, uranvalinta-, työelämä- sekä muita neuvonta- ja ohjauspalveluita. Työelämään tutustumisen (TET) aikana oppilas saa omakohtaista tietoa ja kokemusta työelämästä sekä soveltaa käytännössä koulussa oppimiaan taitoja.

Sisällöt

7. luokalla tutustutaan Norssiin ja opitaan toimimaan luokka- ja kouluyhteisössä. (poistettu) Perehdytään myös opiskeluun yläkoulussa.

8. luokalla tutustutaan Suomen koulutusjärjestelmään, ammattialoihin ja erilaisiin jatkokoulutusmahdollisuuksiin.

9. luokalla pääpaino on jatko-opintoihin hakeutumisessa ja tulevaisuuden suunnittelussa. (poistettu) (poistettu). Tämän lisäksi arvioidaan omia mahdollisuuksia ja kehittämisiä alueita (poistettu) sekä harjoitellaan päätöksentekotaitoja.

TET:n toteutus

Seitsemännellä luokalla oppilas tutustuu yhden päivän ajan koulun työtehtäviin. (poistettu) (poistettu) .
Kahdeksannella luokalla oppilas tutustuu työelämään yhden viikon ja yhdeksännellä kahden viikon ajan itse hankkimassaan työpaikassa. Työelämään tutustumista pyritään toteuttamaan yhteistyössä myös muiden op-
piaineiden kanssa.

III ARVIOINTI

Oppilaan arviointi

Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin ja opetussuunnitelman perusteiden kuvaukseen oppilaan hyvästä osaamisesta. Oppilalle ja hänen huoltajalleen annetaan etukäteen tietoa arvioinnin perusteista sekä pyydettyä selvitetään, miten niitä on arvioinnissa sovellettu.

Oppilasarviointin tehtävänä on tukea ja ohjata oppilasta myönteisellä tavalla, kannustaa häntä ja vahvistaa oppilaan luottamusta itseensä oppijana. Oppilaan arviointi on kokonaisuus, jossa on tärkeää opettajan antama jatkuva palaute. Hänelle annetaan palautetta edistymisestä, sosiaalisesta kasvusta, opiskelutaidoista ja oppimistuloksista. Arviointiin kuuluu myös oppilaan itsearviointi ja kehittyminen siinä. Oppilasarviointin yhtenä keskeisenä tehtävänä on oppilaan itsetuntemuksen lisääminen ja myönteisen minäkäsityksen vahvistaminen.

Numerolla arvioidaan kaikki yhteiset oppiaineet, käyttäytyminen sekä valinnaisaineista ns. pitkät valinnaisaineet. Lyhyet valinnaisaineet arvioidaan hyväksymismerkinnällä.

Arviointi jakautuu opiskelun aikaiseen arviointiin ja päättöarviointiin

Opiskelun aikainen arviointi

Oppilas saa 7.-9-luokalla välitodistuksen joululoman alkaessa. Lukuvuositodistuksen hän saa 7. ja 8. luokalla kesäloman alkaessa. Nämä todistukset ovat numerotodistuksia, ja niissä arvioidaan osaamisen tasoa (asteikko 4 – 10). Näiden todistusten lisäksi oppilas saa kerran lukuvuoden aikana arvioinnin kirjallisesti. Sanallisissa arvioinneissa pääpaino on työskentelyn arvioinnissa.

Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Oppilas siirretään seuraavalle vuosiluokalle, kun hän on suorittanut hyväksytysti kaikki opetussuunnitelmassa määritellyt vuosiluokan oppimäärään kuuluvat opinnot.

Oppilas voidaan siirtää seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänellä olisi hylättyjä suorituksia. Hylätyt suoritukset tulee suorittaa koulun ilmoittamalla tavalla.

Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa aineessa on hylätty. Oppilaalla on mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa hylätyssä aineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot kerran lukuvuodessa järjestettävässä kuulus- telussa.

Oppilas voidaan jättää luokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos se on hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaista. Ennen päätöksen tekemistä kuullaan oppilaan huoltajaa.

Työskentelyn arviointi

Työskentelyn arviointi on osa oppilaan oppimistaitojen arviointia, jonka pohjana ovat työskentelylle eri oppiaineissa asetetut tavoitteet. Se kohdistuu oppilaan taitoon suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa työtään. Arvioinnissa otetaan huomioon myös, miten vastuullisesti oppilas työskentelee ja miten hän toimii yhteistyössä toisten kanssa. Työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia ja sitä arvioidaan erityisesti oppilaan lukuvuosittain saamassa sanallisessa arvioinnissa.

Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytyminen arvioidaan jouluna annettavassa välitodistuksessa ja kevään lukuvuositodistuksessa opettajien antamien käyttäytymisnumeroiden pohjalta. Käyttäytymisen arvioinnissa käytetään samaa asteikkoa kuin muissakin aineissa.

Käyttäytymisen arviointi kohdistuu siihen, miten oppilas ottaa huomioon muut ihmiset ja ympäristön, arvostaa työtä ja noudattaa sääntöjä. Työn arvostaminen koskee sekä omaa että toisen tekemää työtä.

Erinomaista tai kiitettävää käyttäytymistä osoittaa oppilas, joka ottaa toiset huomioon, on suvaitsevainen, osallistuu aktiivisesti, suorittaa annetut tehtävät kriittisen tunnollisesti, käyttäytyy rakentavasti ristiriitaitilanteissa, on vastuuntuntoinen ja noudattaa yhteisesti sovittuja sääntöjä.

Oppilaan käyttäytymistä ja työskentelyä ei arvioida ero- eikä päättötodistuksessa.

Oppilaan itsearviointi

Perusopetuksen yhtenä tehtävänä on kehittää oppilaan edellytyksiä itsearviointiin ja tätä kautta . tukea itsetuntemuksen kasvua ja kehittää opiskelutaitoja. Oppilasta ohjataan ja kannustetaan asettamaan tavoitteita ja ottamaan vastuuta opiskelustaan sekä arvioimaan edistymistään. Saadessaan tukea ja säännöllistä palautetta työskentelystään hänen itsearviointitaitonsa kehittyvät

Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan arviointi

Erityistä tukea tarvitsevan oppilaan oppiaineen arvioinnin tekevät yhteistyössä aineenopettaja ja erityisopettaja.

Maahanmuuttajaoppilaan arviointi

Maahanmuuttajaoppilaiden eri oppiaineiden arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tausta ja kehittyvä suomen kielen taito. Oppilaan arvioinnissa käytetään monipuolisia, joustavia ja oppilaan tilanteeseen sovitettuja arviointimenetelmiä.

Päättöarviointi

Päättöarvosana (4 – 10) perustuu oppilaan osaamiseen päättövaiheessa. Jotta päättöarviointi olisi oikeudenmukaista ja vertailukelpoista, opettajat ottavat huomioon arvioinnissa perusopetuksen päättövaiheen hyvän osaamisen kriteerit, jotka määrittelevät tieto- ja taitotason arvosanalle 8 (hyvä). Oppilas saa arvosanan 8, jos hän osoittaa keskimäärin kriteerien mukaista osaamista. Joidenkin kriteerien saavuttamatta jäämisen voi korvata muiden kriteerien tason ylittäminen. Oppilas saa arvosanan 5, jos hän osoittaa jossain määrin kriteereiden mukaista osaamista. Päättöarvioinnissa työskentelytaidot sisältyvät oppiaineiden päättöarvioinnin kriteereihin.

Jos oppilaalla on poikkeuksellinen opetussuunnitelma (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli HOJKS) häntä arvioidaan tämän suunnitelman tavoitteiden mukaan eikä oppilaan osaamista arvioida opetussuunnitelman perusteiden hyvän osaamisen kuvausten mukaan.

Todistukset

Oppilaalle annetaan lukuvuositolidistus lukuvuoden päättyessä. Välitolidistus annetaan joululoman alkaessa. Erotodistus annetaan oppilaalle, joka vaihtaa toisen opetuksen järjestäjän kouluun tai eroaa perusopetuksesta tai ei ole saanut oppivelvollisuutta suoritetuksi oppivelvollisuutensa aikana.

Todistukset

7. luokalla	1. jakson jälkeen	perus- ja opiskelutaidot (sanallinen arviointi)	niistä aineista, joita 1. jaksossa on opiskeltu
	joululoman alkaessa	välitodistus (numerotodistus)	edistyminen 1. ja 2. jakson aikana opiskelluissa aineissa ja käyttäytymisessä
	kesäloman alkaessa	lukuvuositodistus (numerotodistus)	jossa arvioidaan käyttäytymistä sekä menestystä lukuvuoden aikana opiskelluissa aineissa
8. luokalla	joululoman alkaessa	välitodistus (numerotodistus)	edistyminen 1. ja 2. jakson aikana opiskelluissa aineissa ja käyttäytymisessä
	3. jakson jälkeen	vahvuudet ja kehittämisalueet (sanallinen arviointi)	niistä aineista, joita 3. jaksossa on opiskeltu
	kesäloman alkaessa	lukuvuositodistus (numerotodistus)	jossa arvioidaan käyttäytymistä sekä menestystä lukuvuoden aikana opiskelluissa aineissa
9. luokalla	2. jakson jälkeen	kokonaiskuva oppijana (sanallinen arviointi)	niistä aineista, joita on opiskeltu 2. jaksossa
	joululoman alkaessa	välitodistus (numerotodistus)	1. ja 2. jakson aikana opiskelluissa aineissa ja käyttäytymisessä
	kesäloman alkaessa	päättötodistus (numerotodistus)	numero tai hyväksymismerkintä kaikista 7.-9. luokilla opiskelluista aineista

Peruskoulun tuntijako luokat 7 - 9

		7	8	9	yht.
Äidinkieli ja kirjallisuus	3	3	3	9	
A-kieli					8
ruotsi		2	3	3	
ranska		2	3	3	
englanti		2	3	3	
B-kieli					6
ruotsi		2	2	2	
Matematiikka		3	3	4	10
Biologia ja maantieto					7
biologia		1	1	2	
maantieto		1	1	1	
Kemia ja fysiikka					7
kemia		1	1	1	
fysiikka		1	1	2	
Terveystieto		1	1	1	3
Uskonto tai					
Elämäkatsomustieto	1	1	1	3	
Historia ja yhteiskuntaoppi	2	2	3	7	
Musiikki		1			1
Kuvataide		2			2
Käsityö		3			3
Liikunta		2	2	2	6
Taito- ja taideaineiden vällys				1	
taideaine mu/ku			1		
taitoaine kä/li/ko			1		(1)
Kotitalous		3			3
Opiskelutaidot		1			
Oppilaanohjaus		0.5	0.5	1	2
Yhteensä		29	26	25	80
Valinnaisaineet		1	4	6	11
latina		2	4	4	10
vapaaehtoinen A-kieli		2	2	2	6
Yhteensä		30	30	31	91

Muistiinpanoja